

Aydın **TÖMER**
TÜRKÇE ÖĞRETİMİ UYGULAMA ve ARAŞTIRMA MERKEZİ

İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
AYDIN TÖMER DİL DERGİSİ

Yıl 3 Sayı 2 - 2018

İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
AYDIN TÖMER DİL DERGİSİ

ISSN 2458-7818

İAÜ Adına İmtiyaz Sahibi:

Dr. Mustafa AYDIN

Yazı İşleri Müdürü

Zeynep AKYAR

Editör

Öğr. Gör. Emrah BOYLU

Yayın Kurulu

Öğr. Gör. Emrah BOYLU
Okt. Tansu UĞUR

Yayın Dili

Türkçe

Yayın Periyodu

Yılda İki Sayı: Mart & Eylül

Akademik Çalışmalar

Koordinasyon Ofisi

İdari Koordinatör

Gamze AYDIN

Grafik Tasarım

Elif HAMAMCI

İngilizce Redaksiyon

Çiğem TAŞ

Yazışma Adresi

Beşyol Mahallesi, İnönü
Caddesi, No: 38, Sefaköy, 34295

Küçükçekmece/İstanbul

Tel: 0212 4441428

Fax: 0212 425 57 97

Web: www.tomer.aydin.edu.tr

E-mail: tomerdildergisi@aydin.edu.tr

Baskı

Armoninuans Matbaa,
Adres: Yukarıdudullu, Bostancı Yolu
Cad. Keyap Çarşısı B- 1 Blk. N.24
Ümraniye/İst.

Tel: 0216 540 36 11 pbx

Faks: 0216 540 42 72

E-Mail: info@armoninuans.com

Hakem Kurulu

Prof. Dr. Nadir Engin Uzun / Okan Üniversitesi

Prof. Dr. Necati Demir / Gazi Üniversitesi

Prof. Dr. Fatma Açık / Gazi Üniversitesi

Prof. Dr. Mehmet Ali Akıncı / Rouen Üniversitesi

Prof. Dr. Adem İşcan / Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Doç. Dr. Mustafa Altun / Sakarya Üniversitesi

Doç. Dr. Fahri Temizyürek / Gazi Üniversitesi

Doç. Dr. Mehmet Kara / Gazi Üniversitesi

Doç. Dr. İhsan Kalenderoğlu / Gazi Üniversitesi

Doç. Dr. Fatma Bölükbaş / İstanbul Üniversitesi

Doç. Dr. Ahmet Akkaya / Adıyaman Üniversitesi

Doç. Dr. Tazegül Demir / Kafkas Üniversitesi

Doç. Dr. Deniz Melanlıoğlu / Kırıkkale Üniversitesi

Doç. Dr. Mustafa Kurt / Gazi Üniversitesi

Doç. Dr. Kamil İşeri / Dokuz Eylül Üniversitesi

Doç. Dr. Cihan Özdemir / Yunus Emre Enstitüsü

Doç. Dr. Özay Karadağ / Hacettepe Üniversitesi

Doç. Dr. Bayram Baş / Yıldız Teknik Üniversitesi

Doç. Dr. Yusuf Doğan / Gazi Üniversitesi

Doç. Dr. Alparslan Okur / Sakarya Üniversitesi

Doç. Dr. Hakan Ülper / Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Doç. Dr. Abdullah Şahin / Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Doç. Dr. Mahir Kalfa / Hacettepe Üniversitesi
Doç. Dr. Oğuzhan Sevim / Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr. Yusuf Avcı / Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Doç. Dr. Mesut Gün / Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Doç. Dr. Gülden Tüm / Çukurova Üniversitesi
Doç. Dr. Filiz Mete / Hacettepe Üniversitesi
Doç. Dr. Sefa Yüce / Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Yusuf Uyar / Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Bekir İnce / Sakarya Üniversitesi
Doç. Dr. Ülker Şen / Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Başak Uysal / Bülent Ecevit Üniversitesi
Doç. Dr. Ömer Tuğrul Kara / Çukurova Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Yalçın Yılmaz / İstanbul Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Erol Barın / Başkent Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Muhammet Sani Adıgüzel / İstanbul Aydın Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Yalçın Yılmaz / İstanbul Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Funda Uzdu Yıldız / Dokuz Eylül Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Fatih Kana / Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi İbrahim Atabey / Gazi Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Bekir Kayabaşı / Adıyaman Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Dr. Dilek Fidan / Kocaeli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Bilge Bağcı Ayrancı / Bozok Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Mehtap Güneş Özden / Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Hulisi Geçgel / Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Gülnur Aydın / Adnan Menderes Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Nurşat Biçer / Kilis 7 Aralık Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Ersoy Topuzkanamış / Balıkesir Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Salih Uçak / MEB
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Ali Bahar / Amasya Üniversitesi

AYDIN TÖMER DİL DERGİSİ

Yıl 3 Sayı 2 - 2018

İÇİNDEKİLER CONTENTS

Türk Soylulara Türkçe Öğretiminde Kültür Aktarım Aracı Olarak Atasözleri ve Deyimlerin Kullanımı: Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Altın Köprü Türkçe Öğretimi Ders Kitabı (B1 Seviyesi)

The Use of Proverbs and Idioms as a Tool of Transferring Culture in Teaching Turkish Language to Turkic Peoples:
Kırgız-Turkish Manas University Golden Bridge Turkish Teaching Course Book (B1 level)

Sibel BARCIN..... 1

Türkçe, İngilizce, Arapça ve Rusçadaki Temel Söz Varlığına Giren Fiillerin Gerektirdiği Ad Durum Ekleri ve Öğretimi

Turkish, English, Arabic and Russian Basic Vocabulary Verbs that Require Noun Case Suffixes and How to Teach Them

Hüseyin POLAT..... 17

Editörden

Aydın TÖMER Dil Dergisinin üçüncü yılının ikinci sayısını siz değerleri araştırmacı ve okuyucularımızla buluşturmanın sevincini ve gururunu yaşıyoruz. Bu sayımızda iki makale yer almaktadır. Bu kapsamda ***Türk Soylulara Türkçe Öğretiminde Kültür Aktarım Aracı Olarak Atasözleri ve Deyimlerin Kullanımı: Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Altın Köprü Türkçe Öğretimi Ders Kitabı (B1 Seviyesi)*** isimli çalışmada Sibel Barcın, Türkçe öğretiminde atasözleri ve deyimlerin kültür aktarımındaki rolü vurgulayarak Altın Köprü Türkçe Öğretimi Ders Kitabını (B1 Seviyesi) atasözleri ve deyimlerin kullanımı bakımından değerlendirilmiştir.

Dr. Hüseyin Polat ise ***Türkçe, İngilizce, Arapça ve Rusçadaki Temel Söz Varlığına Giren Fiillerin Gerektirdiği Ad Durum Ekleri ve Öğretimi*** isimli çalışmasında 1436 fiil belirlemiş ve oluşturulan fiil listesi anadili İngilizce, Arapça, Rusça olan ve Türkçe öğrenen 200 bireye verilerek karşılarına anadillerindeki isimlere yükledikleri ad durum eklerini yazmaları istenmiştir. Ayrıca araştırmanın çalışma grubunda yer alan bireylerin Türkçe yazılı ve sözlü anlatımlarında ad durum eklerinde yapmış oldukları yanlışlar ve bu yanlışların nedenlerini tespit etmeye yönelik çalışmalar yapmış ve araştırma sonucunda Türkçedeki ad durum eklerinin anadili araştırmanın çalışma grubuna giren bireyler tarafından tam olarak kavranılmadığını tespit etmiştir.

Öğr. Gör. Emrah BOYLU
Aydın TÖMER Dil Dergisi Editörü

***Türk Soylulara Türkçe Öğretiminde Kültür Aktarım Aracı
Olarak Atasözleri ve Deyimlerin Kullanımı:
Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Altın Köprü
Türkçe Öğretimi Ders Kitabı (B1 Seviyesi)***

Sibel BARCIN

Öz

Türkçe öğretiminde dil ve kültür bir bütünlük oluşturmaktadır. Türkçenin söz varlığını oluşturan atasözleri, deyimler, tekerlemeler, bilmeceler vb. kalıplaşmış ifadeler ile kültür aktarımı büyük ölçüde sağlanmaktadır. Bu çalışmada, Türkçe öğretiminde atasözleri ve deyimlerin kültür aktarımındaki rolü vurgulanmaktadır. Ders kitapları hedef dilin kültürü ile öğrenci arasında bir bağ kurmaktadır. Bu amaçla “Altın Köprü Türkçe Öğretimi Ders Kitabı (B1 Seviyesi)” atasözleri ve deyimlerin kullanımı bakımından değerlendirilmiştir. Bu çalışmada, yöntem olarak nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi kullanılmıştır. Çalışmada öncelikle dil-kültür ilişkisine yer verilmiştir. İkinci bölümde ise “Altın Köprü Türkçe Öğretimi Ders Kitabı (B1 Seviyesi)” kültür aktarımı olarak atasözleri ve deyimlerin kullanımı bakımından incelenmiş ve tablo hâlinde gösterilmiştir. Elde edilen bulgular sonucunda söz varlığı açısından yabancı dil olarak Türkçe öğretimi çalışmalarına bu çalışmanın yararlı olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dil ve Kültür Aktarımı, Söz Varlığı, Atasözleri, Deyimler

The Use of Proverbs and Idioms as a Tool of Transferring Culture in Teaching Turkish Language to Turkic Peoples: Kirgiz-Turkish Manas University Golden Bridge Turkish Teaching Course Book (B1 level)

Abstract

Language and culture constitute a whole in teaching language. The proverbs, idioms, tongue twisters, riddles and stereotyped expressions transfer the culture of a language to a great extent. This study emphasizes the role of proverbs and idioms in teaching Turkish culture and the language. The textbooks link the culture of the learned language with the student. For this purpose, “The Golden Bridge Turkish Teaching Course Book” (B1 level) is evaluated with respect to the use of proverbs and idioms. The qualitative research method was used in this study. The first part of the study primarily deals with the relations between the language and culture. In the second part, “The Golden Bridge Turkish Teaching Course Book (B1 level)” is examined with respect to the use of proverbs and idioms in terms of transferring culture and the results are shown in a table. Following the given table, the findings and interpretations are concluded and the results and recommendations are provided. It is assumed that this study will be useful in teaching Turkish language as a foreign language.

Keywords: *Transfer of Language and Culture, Vocabulary, Proverbs, Idioms*

Giriş

Dil ve Kültür

Türkçe öğretiminde dil ve kültür bir bütünlük oluşturmaktadır. Ders ortamında hedef dilin sadece gramer yapıları öğretilmez aynı zamanda hedef dilin söz varlığını oluşturan kültür aktarımı gerçekleştirilir. Kültür aktarımının içerisine atasözleri, deyimler, bilmeceler, tekerlemeler vb. kalıplaşmış sözler de girmektedir. Atasözleri ve deyimler bir milletin hayata nasıl baktığını gösteren bir pencere, yüzyıllardır hafızasında biriktirdiği değerli taşır ve Türkçenin temel söz varlığını oluşturarak günümüze kadar gelmiştir.

İnsanın kendi yaşamı için yarattığı her şey, dil sayesinde elde edilmiştir. İnsanın ortaya koyduğu tüm eserler, bir başka deyişle tüm kültürel etkinlikler, insanların birbirleriyle karşılıklı etkileşim ve iletişim hâlinde çalışarak gerçekleştirildikleri için, içinde dilin yer almadığı tek bir kültür ürünü yoktur. Dil becerisi, kültürün temel taşıdır (Aytekin Ö., 2009: 7).

Kültür, bir milletin kendisinin yarattığı anlamlardan ortaya çıkan bir bakış ve ruhtur. Bir millet bu bakış ile yaşadıklarını deneyimler, yorumlar ve dönüştürür. Bu durum milletten millete değişir.

Kültürün en önemli koruyucusu ve aktarıcısının dil olduğu bilinen bir gerçektir. Bir milletin tarihini o milletin müziği, edebiyatı, bilimsel birikimi vs. belirler. Bütün bu ortak değerlerin gelecek kuşaklara taşınması rolünü üstlenen araç dildir. Bu açıdan bakıldığında dilin kültürden ayrılmaz bir parça olduğu ve kültürümüzün, dil sayesinde varlığını devam ettirdiği söylenebilir. Bu gerçeklikten yola çıkılarak toplumun kültürü ile dili arasında önemli bir bağ ve birbirlerinin şekillendiricisi olduğu söylenebilir. Dolayısıyla her farklı dil farklı bir kültür demektir (Elbir ve Aka, 2015: 375).

Açık ve Demir'e göre (2011: 54) dil, bir milletin özelliklerini en iyi açıklayandır ve toplumun özellikleri dil ile birleşerek kültürün bir yansıtıcısı olur. Biri olmadan diğersinin varlığı düşünölemeyeceği gibi kültürün aktarılması da dil ile gerçekleşir.

Toplum ve kültürde ne varsa dilde ifadesini bulur. Kültürün gelişmesiyle dil, dilin gelişmesiyle kültür gelişir ve zenginleşir. Kültürü inceleyerek dilin ne büyük bir "mucize" olduğu; dil mucizesini inceleyerek kültürün insan üzerindeki etkileri ve sonuçları anlaşılabilir (Pehlivan, 2007: 7).

Her dil dünyayı farklı bir perspektifle algılar. Dolayısıyla, yabancı dil öğrenmeye başlayan bireyin ilk deneyimi; kendi kültürüyle hedef kültür arasındaki benzerlikler, farklı düşünüş ve yaşam biçimleridir. Bu deneyim sonucunda birey dünyayı yeni bir bakış açısıyla anlama ve anlamdırma yetisi kazanır (Yiğit ve Arslan, 2014: 3).

Akpınar'a göre (2010: 50-51) birey ait olduğu toplumun kültürünü önce ailesinden sonra yakın çevresinden ana dili aracılığıyla öğrenir ve kültürlenme süreci okul ortamında devam eder. Bu yüzden Türkçe derslerinde öğrencilere kazandırılacak davranışlar çok iyi belirlenmelidir. Seçilecek okuma metinlerinden, düzenlenen etkinliklere ve kullanılacak araç-gereçlere kadar her şey öğrencinin kültürlenmesine yönelik olarak hazırlanmalıdır.

Kültürler arası bildirişimde en önemli amaç, farklı kültüre sahip bireyler arasında yeterli ve etkili bir bildirişim sağlamaktır. Tam olarak etkili bir bildirişimin sağlanması, ilişki içinde bulunan farklı kültüre sahip olan bireylerin birbirini anlaması ve alışveriş içinde olması gerekmektedir (Bölükbaş ve Keskin, 2010: 226).

İnsanoğlu, var olduğu günden bugüne kadar tek başına yaşamamış, toplum olarak varlığını sürdürmüştür. İnsan toplum denilen grubun bir üyesi olarak kültürü oluşturmuştur. Gerek kültürü oluşturma sürecinde gerekse kendisinden sonra gelen kuşaklara bu kültürün aktarılmasında en önemli rol iletişimidir. İletişim ve kültürün yakın ilişkisi yabancı dil öğretiminde de önemle üzerinde durulması gereken bir konudur. Özellikle günümüzde kültür aktarımının en önemli araçlarından olan yabancı dil ders kitapları aracılığıyla öğrencilerde kültürlerarası farkındalık oluşturularak iletişim becerilerinin gelişmesi öngörülmektedir (İşcan ve Yassıtaş, 2018: 49).

Dil açısından gelişen, değişen kişi kültür açısından da gelişir ve değişir. Birey dil ile ilgili kullandığı, öğrendiği her bir dil ögesiyle kültürel değerlerine bir yenisini ekler. Yani bir bireyin öğrendiği dili geliştikçe o dilin konuşulduğu bölge ile ilgili kültürü, kültürü geliştikçe dili gelişir. Her ikisi de birbirinden üstün değildir. İkisi arasında kuvvetli bir bağ bulunmaktadır (İşci, 2012: 31).

Yabancı dil derslerinin öğrenciler tarafından kolayca öğrenilmesi, öğretimin zevkli ve ilgi çekici olabilmesi için öğretilen yabancı dilin kültürüne ait öğelerin aktarımı son derece önemlidir (Er, 2006: 4).

Bulut'a göre (2013: 564) atasözleri ve deyimler dilin önemli anlatım seçenekleridir ve toplumun sosyal ve kültürel değerlerini yansıtır. Bulut, atasözleri ve deyimlerin aktarım olarak kullanılmasının faydalarını da şu sözlerle belirtmiştir: Birey Türkçeyi bilinçli, düzgün, sade, anlaşılır bir şekilde kullanabilir, Türk ve dünya edebiyatında önemli yer edinmiş olan ürünleri tanıyabilir, Türk kültürünü daha kolay benimseyebilir.

Boylu'ya göre (2014: 20) dil öğretimi kelime veya dil bilgisi öğretimi değil aynı zamanda o dilin içinde geliştiği kültürün de öğretimidir. Hem yabancı dil öğretiminde hem de Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kültür öğretimi üzerinde önemle durulması gerekir.

Kutlu'ya göre (2014: 700) kültür unsurları ile beceriler harmanlanarak verilirse ders daha ilgi çekici hâle gelebilir. Dinleme becerisinde verilecek bir tanıtım metninde kullanılacak kültürel unsurun hem kaynak kültür hem de hedef kültürün ortak özelliklerini kapsaması hâlinde öğrencinin derse karşı ilgi ve alakası üst düzey olabilir.

Yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi üzerine hazırlanan kitaplar sadece dil becerisi kazandırmayı hedeflemez aynı zamanda Türk kültürüne ait değerleri, yaşam biçimlerini, bireylerin bir olaya bakışını, tutumunu öğretir ve kültürün taşıyıcılığını yapar. Buradan hareketle metinler titiz bir çalışma ile seçilmeli ya da oluşturulmalıdır. Böylece okuma, dinleme, yazma ve konuşma temel dil becerilerinin öğretimine ve kültür aktarımına katkıda bulunulabilir.

Kalıp sözler, toplumlara ait geleneksel yapıyı ve o dilin konuşulduğu toplumun sosyal, kültürel, tarihsel varlığının birer yansıması olduğu için dil öğretim sürecinde, kültür aktarımının önemli bir ayağını oluşturmaktadır. Çünkü Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen bir bireyin kalıp sözleri kavrayıp kullanabilmesi, Türkçe ile birlikte Türk kültürünü de öğrendiği anlamına gelmektedir (Boylu ve Başar, 2018: 33).

Kültür ve eğitim açısından atasözleri önemlidir. Kendi değerlerini gelecek kuşaklara aktarmanın yolu eğitimden geçer. Bu bağlamda atasözleri önemli bir vazifeyi yerine getirir (Keklik, 2015: 34).

Yöntem

Bu çalışma, nitel araştırma yöntemi olan doküman analizi ile ele alınmış ve bu araştırma verileri bu yolla toplanmıştır. Yılmaz ve Şimşek'in de belirttiği gibi doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerdir. Nitel araştırmada doküman incelemesi hem bir veri toplama yöntemi olabilir hem de diğer veri toplama yöntemleri ile birlikte kullanılabilir (Akt. İşcan ve Yassıtaş, 2018: 55). Bu çalışmada doküman analizi olarak “Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Altın Köprü Türkçe Öğretimi Ders Kitabı (B1 Seviyesi)” incelenmiştir.

Sınırlılıklar

Çalışma, “Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Altın Köprü Türkçe Öğretimi Ders Kitabı (B1 Seviyesi)” ile sınırlıdır.

Altın Köprü Türkçe Öğretimi Ders Kitabındaki (B1 Seviyesi) Atasözleri ve Deyimlerin Kullanımına Ait Bulgular

Dil öğretiminde kültür aktarımının en önemli kaynağı ders kitaplarıdır. Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Metnine göre; başlangıç olarak A1 ve A2, orta düzey olarak B1 ve B2, ileri düzey olarak C1 ve C2 seviyeleri belirlenmiştir. Altın Köprü Türkçe öğretimi ders kitapları da bu düzeylere göre oluşturulmuştur.

Öğrencilerin istenilen dil becerilerini edinmelerinde ders kitaplarının kolay ulaşılabilir olması, tüm öğrenciler tarafından yaygın bir şekilde kullanılması, tema ve konulara uygun metinlerden oluşması, öğrenci seviyesine uygunluğu, görsel özelliği, öğrenci çalışma kitabıyla uyumu ve ölçme değerlendirme bölümleriyle önemi daha da artmaktadır (Toprak, 2011: 13).

Bu çalışmada, “Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Altın Köprü Türkçe Öğretimi Ders Kitabı (B1 Seviyesi)” atasözleri ve deyimlerin kullanımı bakımından ele alınmıştır. Tablo hazırlanırken Kutlu'nun (2014: 697-710) çalışmasından yararlanılmıştır.

Altın Köprü Türkçe öğretimi ders kitabında (B1 seviyesi) altı tema ve bu altı temanın dörder alt ögesi bulunmaktadır.

Tablo 1: Altın Köprü Türkçe Öğretimi Ders Kitabına (B1 seviyesi) Ait Temalar

1.Kutlu Olsun!	2.Her Şeyin Başı Sağlık	3.Medya	4.Sayıların Dili	5.Hayaller	6.Eğitim
1.1.Bayramlar	2.1.Geçmiş Olsun	3.1.İletişim Araçları	4.1.Sayıların Dünyası	5.1.Rüyalar Gerçek Olsa	6.1.Herkes İçin Eğitim
1.2.Özel Günler	2.2.Sağlık Olsun	3.2.Kumanda Nerede?	4.2.Para, Para, Para!	5.2.Keşke	6.2.Yaşam Boyu Öğrenme
1.3.Festivaller	2.3.Alternatif Tıp	3.3.Sosyal Medya	4.3.Şansınız Bol Olsun	5.3.Kalıp Sözler	6.3.Öğrenmenin Yaşı Yok
1.4. Alıştırmalar	2.4. Alıştırmalar	3.4. Alıştırmalar	4.4. Alıştırmalar	5.4. Alıştırmalar	6.4. Alıştırmalar

Tablo 2: Altın Köprü Türkçe Öğretimi Ders Kitabındaki (B1 Seviyesi) Atasözleri ve Deyimlerin Kullanım Tablosu

Kültür Aktarımı Olarak Atasözleri ve Deyimlerin Kullanımı	Sayfa Numarası
içi içine sığma-	B1-9
göz gezdir-, hâl hatır sor-, (bir şeye) deli ol-, umrunda olma-	B1-10
bir araya gel-	B1-13
dile getir-	B1-14
yemeden içmeden kesil-, derdine derman bul-, iyi gel-	B1-16
(bir kimseye, bir şeye) ihtiyaç duy-	B1-20
dört gözle bekle-, heyecana kapıl-	B1-21
kabul gör-, elde et-	B1-22
üstesinden gel-	B1-23
hayata atıl-	B1-25
hasta et-, şifayı kap-, ilaç gibi gel-	B1-26
kaleme al-, para kopar-, yatağa düş-, mirasa kon-, maskesini düşür-, kulak as-, kulak ardı et-	B1-27
kendine gel-	B1-28
Kurda sormuşlar “Neden boynun kalın?” diye. “Kendi işimi kendim görürüm de ondan.” demiş.	B1-28
(biri) hava al-, (kulağı) ağır işit-, kendini dev aynasında gör-, kendini yiyip bitir-, kendini kaybet-	B1-29
öksüz oğlan (çocuk) göbeğini kendi keser	B1-29
karar al-, ağırına git-, anlayış göster-	B1-30
çaresiz kal-, baş göster-, ilgi gör-	B1-32
(birinin) başına dikil-	B1-36
kendi göbeğini kendi kes-, kendi kendine gelin güveyi ol-, kendi kendini ye-, kendi yağıyla kavrul-, kendini bir şey san-	B1-37
yerinde durama-, yüzü gül-	B1-38
gerçek yüzünü göster-	B1-39
göz at-	B1-43

ilham al-, birbirine kat-	B1-44
birbirine gir-, aralarından su sızma-, ayrı düş-, parmak bas-, altını çiz-, aldırış etme-, takip et-	B1-45
destek ol-	B1-47
(bir şey) eli altında ol-	B1-48
dile getir-, bir deri bir kemik kal-, dilinde tüy bit-	B1-49
göz kulak ol-, dikkat çek-	B1-50
sözünden dön-	B1-52
“Damlaya damlaya göl olur.”,“Üzüm üzüm baka baka kararır.”,“Sora sora Bağdat bulunur.”	B1-54
(birinin) kuyusunu kaz-, eli ayağı dolaş-	B1-55
“Mart kapıdan baktırır, kazma kürek yaktırır.”,“Ayağını yorganına göre uzat.”,“İğneyi kendine, çuvaldızı başkasına batır.”,“Yavuz hırsız ev sahibini bastırır.”	B1-58
(birine veya biriyle) ters düş-	B1-63
kara kara düşün-	B1-71
hayal kur-	B1-72
göze al-, ağzına bir parmak bal çal-	B1-74
kesintiye uğra-, iç geçir-	B1-75
ağzında bakla ıslanma-	B1-77
ilgi göster-, miladını doldur-, dikiş tutturama-, göze bat-, büyüüp de küçül-	B1-86
tarihe karış-, dikkate al-	B1-88
havalara uç-	B1-92
iş başa düş-, burnunun direği sızla-	B1-99
ilgi çek-	B1-100
büyük ses getir-, dilden dile dolaş-	B1-102
canı sıkıl-, gözüne çarp-	B1-103

Altın Köprü Türkçe Öğretimi Ders Kitabındaki (B1 seviyesi)

Atasözleri ve Deyimlerin Kullanımına Ait Yorumlar

Altın Köprü Türkçe öğretimi ders kitabının (B1 seviyesi) “Kutlu Olsun!” temasının “Nerede O Eski Bayramlar?” adlı okuma metninde “eşleştirelim” olarak “göz gezdir-, hâl hatır sor-, (bir şeye) deli ol-, umrunda olma-” deyimleri verilmektedir.

Altın Köprü Türkçe öğretimi ders kitabının (B1 seviyesi) “Her Şeyin Başı Sağlık” temasında “Diş Ağrısı” adlı metin bulunmaktadır. Bu metnin hemen altında “yerleştirelim” olarak “hasta et-, şifayı kap-, ilaç gibi gel-” deyimleri yer almaktadır. Öğretilen deyimler ile tema başlığı uyumaktadır. Buna ilaveten temanın okuma metinlerinden biri olan “Bir Tiryakinin Günlüğü”nde “ağırına git-” deyiminin anlamı çoklu seçenek olarak sorgulanmıştır. Temanın “genel alıştırmalar” bölümünde ise “kendi göbeğini kendi kes-, kendi kendine gelin güveyi ol-, kendi kendini ye-, kendi yağıyla kavrul-, kendini bir şey san-” deyimleri “eşleştirme-yerleştirme” olarak ele alınmıştır.

Altın Köprü Türkçe öğretimi ders kitabının (B1 seviyesi) “Medya” temasında işlenen “Damlaya damlaya göl olur.”, “Üzüm üzümüne baka baka kararır.”, “Sora sora Bağdat bulunur.” atasözleri ile öğrencilerden bir anı yazması istenir. Bu atasözlerin öğretimi “okuyalım-eşleştirelim-yazalım” sırası ile gitmektedir. Böylelikle dil öğretiminde basitten karmaşığa, kolaydan zora, somuttan soyuta ilkesine uyularak öğrencilerin atasözlerine ilgisi arttırılmaya çalışılmış ve öğrenilen yeni bilginin kısa süreli bellekten uzun süreli belleğe geçişi sağlanmaya çalışılmıştır. Ayrıca bu temanın “Truman Şov” adlı dinleminde “parmak bas-, altını çiz-, aldırış etme-, takip et-” deyimleri “eşleştirme” yoluyla verilmiştir.

Altın Köprü Türkçe öğretimi ders kitabının (B1 seviyesi) “Sayıların Dili” temasında “Mart kapıdan baktırır, kazma kürek yaktırır.”, “Ayağını yorganına göre uzat.”, “İğneyi kendine, çuvaldızı başkasına batır.”, “Yavuz hırsız ev sahibini bastırır.” atasözleri “eşleştirme” olarak işlenmiştir.

Altın Köprü Türkçe öğretimi ders kitabının (B1 seviyesi) “Hayaller” temasında “Masal Çağının Sonu” adlı dinleme metni bulunmaktadır. Burada “miladını doldur-, dikiş tutturama-, göze bat-, büyüüp de küçül-” deyimleri “eşleştirme” olarak verilmektedir.

Altın Köprü Türkçe öğretimi ders kitabının (B1 seviyesi) “Eğitim” temasında “Eşekli Kütüphane” adlı dinleme metni yer almaktadır. Bu dinleme metninin iki sorusu çoktan seçmelidir. Bu iki soruda “büyük ses getir-, dilden dile dolaş-” deyimlerinin anlamının öğrenciler tarafından bilinip bilinmediği ölçülmektedir.

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde dil ve kültür arasında karşılıklı etkileşim vardır. Öğreten öğrencilere hedef dilin yapılarını kavratırken aynı zamanda kültür aktarımında bulunabilir, kültür aktarımı yaparken de dil yapılarını kullanabilir. Söz gelimi, öğreten B1 seviyesinde “Her Şeyin Başı Sağlık” temasını işlerken dil yapısı olarak dönüşlülüğü ele alacaktır. Kitapta “kendi göbeğini kendi kes-, kendi kendine gelin güveyi ol-, kendi kendini ye-, kendi yağıyla kavrul-, kendini bir şey san-” gibi deyimlerden örnekler verilmiştir. Böylelikle öğreten, ders ortamında hem dil yapısı olarak dönüşlülüğün bir kullanımını göstermiş olacak hem de öğrencinin zihninde konunun daha çok canlanmasını sağlayacaktır.

Sonuç ve Öneriler

Sonuç

Halk kültürü öğeleri olan atasözleri ve deyimler, toplumun çeşitli inançları, gelenekleri, toplumun yaşam biçimi hakkında bilgiler verir. Bununla birlikte çocukların düşünme ve muhakeme yeteneklerini geliştirir. Anlama ve anlatma yeteneğinin gelişmesini sağlayarak az sözle çok şey ifade etme yeteneği kazandırır. Yazılı ve sözlü anlatımda, az sözle çok şeyi anlatma işlevlerini yerine getirir. Atasözleri ve deyimlerimiz, bireyin kendini yazılı ve sözlü ifade etme alışkanlığı kazanmasında önemli rol oynar (Bulut, 2013: 572).

İster yabancılar için Türkçe öğretimi olsun, isterse de Türk soylular için Türkçe öğretimi olsun dil öğrenimi ve öğretiminde bazı zorluklar çıkabilmektedir. Boylu'nun da (2014: 26) belirttiği gibi yabancı dil öğrenimi, hem öğrenen hem de öğreten açısından zorlu bir süreçtir. Bu süreç içerisinde öğrenen ve öğreten çeşitli zorluklarla karşılaşabilmektedir. Bu zorlukların başında ise kelime, deyim ve atasözü öğrenimi ve öğretimi gelmektedir. Türkçenin yabancılar için öğretiminde temel söz varlığının belirlenmemesi, hangi seviyede hangi kelimelerin öğretilmesi ile ilgili ciddi problemler ortaya çıkarmaktadır. Bu problemleri en aza indirmek

için ise çok hızlı bir şekilde Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde temel söz varlığı belirlenmelidir.

Kutlu, Türk kültürüne ait unsurların seviyeye göre belirlenmesi gerektiğini şu düşünceler ile açıklamaktadır: “Yabancılara Türkçe öğretiminde, Türk kültürüne ait unsurların belirlenerek, seviyelere uygun becerilerde verilmesi, öğrenmeye büyük katkı sağlayacaktır. Metinlerin dilimiz ve kültürümüzü en iyi şekilde yansıtmaya dikkat edilmesi gerekir. Dile ait parçalar olan dilbilgisi, temel beceriler ve o dile ait kültürel unsurların harmanlanarak verilmesi ile hedeflenen öğrenme başarıya ulaşabilir.” (Kutlu, 2014: 706).

Akpınar’a göre (2010: 238) öğreten, deyim ve atasözlerinin öğretiminde sadece kitaplara bağlı kalmamalı; verilen bilgilerin günlük yaşama aktarılmasını sağlayabilmek adına ders içi, ders dışı her ortamı değerlendirebilmeli; günlük hayatta sıkça karşılaşılan, kullanılan materyallerden öğretim sürecinde yararlanmalıdır.

Öneriler

1) Bir milletin hayata bakış açısını yansıtan atasözleri ve deyimler kültür aktarımı için önemli bir görev üstlenmektedir. İster yabancılar için Türkçe öğretimi olsun, isterse de Türk soylular için Türkçe öğretimi olsun, bir kültür aracı olarak atasözleri ve deyimlerin öğretimi çok önemlidir. Çünkü öğrenci ders ortamında hedef dilin sadece gramerini öğrenmez aynı zamanda o dilin dinamiğini, bakışını, ruhunu oluşturan kültür, yaşam biçimi vb. yapı taşlarını öğrenir. Örneğin Altın Köprü Türkçe öğretimi ders kitabının (B1 seviyesi) “Kutlu Olsun!” temasında yer alan “Kurda sormuşlar ‘Neden boynun kalın?’ diye. ‘Kendi işimi kendim görürüm de ondan.’ demiş.” atasözünden yola çıkılarak öğrencinin kendi dilinde buna benzer bir atasözünün olup olmadığı sorulabilir ve sınıfta sohbet havası oluşturularak öğrencinin konuşma becerisi artırılabilir.

2) Atasözleri ve deyimlerin öğretimi için önceden hazırlanmış karikatür, resim ya da kartlar ile sınıf ortamında uygulama yapılabilir. Çünkü yabancılar için Türkçe öğretiminde bilginin beceriye, pratiğe dönüşümü önemlidir. Öğrenilen bir bilginin kalıcı hâle gelmesi için zihinde anlamlandırıldıktan sonra uygulanmalıdır. Söz gelimi, Altın Köprü Türkçe öğretimi ders kitabının (B1 seviyesi) “Kutlu Olsun!” temasında “eşleştirme” olarak yer alan “göz gezdir-, hâl hatır sor-, (bir şeye) deli

ol-, umrunda olma-” ve “Her Şeyin Başı Sağlık” temasında “eşleştirelim-yerleştirelim” olarak bulunan “kendi göbeğini kendi kes-, kendi kendine gelin güveyi ol-, kendi kendini ye-, kendi yağıyla kavrul-, kendini bir şey san-”deyimlerin öğretimi için öğreten önceden karikatür hazırlayıp bunları sınıfta göstererek öğrencinin derse aktif katılımını sağlayabilir ya da bu deyimleri öğrettikten sonra gönüllü öğrencilere ödev olarak bu deyimlerin kendi zihninde oluşan resmini çizdirip bu resimleri sınıf panosuna ya da duvara astırabilir. Böylelikle “el-zihin” koordinasyonu devreye gireceği için bu zekâ alanı daha güçlü olan öğrencilerin hedef dile daha çabuk uyum sağlamasını kolaylaştırabilir.

3) Altın Köprü Türkçe öğretimi ders kitabının (B1 seviyesi) “Medya” temasında geçen “göz at-, ilham al-, birbirine kat-, birbirine gir-, aralarından su sızma-, ayrı düş-, parmak bas-, altını çiz-, aldırış etme-, takip et-, destek ol-, (bir şey) eli altında ol-, dile getir-, bir deri bir kemik kal-, dilinde tüy bit-, göz kulak ol-, dikkat çek-, sözünden dön-, (birinin) kuyusunu kaz-, eli ayağı dolaş-” gibi deyimleri öğreten önceden kartlara yazabilir ve bu temanın sonunda sınıf ortamında eşleştirme yoluyla öğrencilere öğretebilir.

4) Öğreten, kültür aktarımını çeşitli oyunlar ile gerçekleştirebilir. Altın Köprü Türkçe öğretimi ders kitabının (B1 seviyesi) “Her Şeyin Başı Sağlık” temasında okuma metni olarak bulunan Fransız oyun yazarı Moliere tarafından kaleme alınan “Hastalık Hastası”nda “kaleme al-, para kopar-, yatağa düş-, mirasa kon-, maskesini düşür-, kulak as-, kulak ardı et-” vb. deyimler geçmektedir. Öğreten, drama tekniği ile bu deyimlerden bir metin oluşturmasını ve sınıfta canlandırmasını isteyebilir.

5) Öğreten B1 kitabının altıncı bölümündeyken etkinlik hazırlayabilir. Örneğin öğreten ders saatinden önce B1 kitabındaki belirli deyimleri küçük kâğıtlara yazar. Söz gelimi “(birine veya biriyle) ters düş-, kara kara düşün-, hayal kur-, göze al-, ağızda bakla ıslanma-, ilgi göster-, dikiş tutturama-, göze bat-, dikkate al-, havalara uç-, ilgi çek-, büyük ses getir-, yemeden içmeden kesil-, derdine derman bul-, iyi gel-, dört gözle bekle-, heyecana kapıl-, ilaç gibi gel-”, vb. Pembe ve yeşil renkten oluşan şekerler alır. Sınıf mevcudu 16 kişi ise dörder kişilik dört grup oluşturur. Her grup sandalyelerini daire şekline getirir. Dairenin ortasında da bir masa vardır. Öğreten önceden hazırlamış olduğu küçük kâğıtları dört kutunun içine koyduktan sonra masalara koyar ve bu etkinliğin kurallarını söyler. Öğreten öncelikle öğrencilerden bu deyimlerin anlamlarını grup içinde birbirine açıklamasını ve daha sonra bu kâğıtlardaki deyimleri anlamlarına

göre artıya ve eksiye gidenler olarak ayırmasını ister. Öğreten süreyi başlatır. Öğrenciler ilk önce bu deyimlerin anlamlarını grup içerisinde birbirine gösterir. Daha sonra deyimlerin anlamlarına göre pembe ya da yeşil şeker kutuya koyarlar. Süre bitiminde en doğru ve en çok şeker koyan grup birinci olur. Ödül olarak da diğer grupların şekerleri kazanan gruba hediye edilir. Bu küme çalışması tekniğini kullanmaktaki amaç öğrenilen deyimleri pratiğe dökmek, öğrencilerin birlikte iş yapabilme becerisini artırmak ve grup içerisindeki öğrencilerin karşılıklı fikir alışverişinde bulunmasını sağlamaktır. Böylece arkadaşlarına göre çekingen olan bir öğrenci bu çalışma ile görev alarak kendini daha iyi ifade edebilecektir.

6) Öğreten, kültüre ait unsurları sınıf ortamında doğal yollar ile verebilir. Dil öğretiminde kültür aktarımı yaparken aktarımın teorik olarak anlatılmasından ziyade yaşatılması daha iyidir. Çünkü pratiğe dökülmeyen bir bilgi hiçbir işe yaramaz. Söz gelimi, öğretene sınıfa girdiğinde bir öğrenci üzgün ise “kara kara düşün-” deyimini öğretebilir. Daha sonra kitapta “Hırsız Bulalım” metni işlenirken öğrenci bu deyim anlamını bağlamda görünce daha iyi anlayabilir. Böylelikle ders ortamında konuşma-konuşturma yoluyla öğrenci aktif tutulabilir.

7) Öğreten, derse gelmeden önce her zaman hazırlık yapmalıdır. İyi öğrenilmeyen bir bilgi beceriye dönüşmeyeceği için öğrenciye iyi aktarılamayacak ve ders sonunda elde edilmek istenen kazanımlar yetersiz kalacaktır. Bu yüzden bir bilgiyi ilk önce öğretene özümsemelidir. Bu durum dilin diğer yapılarında olduğu gibi kültür aktarımı için de geçerlidir.

8) Ders kitaplarında kültür aktarımının dağılımı dengeli olmalıdır. Kültür aktarımı yaparken diğer kültürlere saygı duymak, dengeyi iyi ayarlamak ve kültürü derste güzelce serpiştirerek vermek gerekir.

9) Öğreten, Altın Köprü Türkçe öğretimi ders kitabının (B1 seviyesi) “Sayıların Dili” temasında yer alan “Mart kapıdan baktırır, kazma kürek yaktırır.”, “Ayağını yorganına göre uzat.”, “İğneyi kendine, çuvaldızı başkasına batır.”, “Yavuz hırsız ev sahibini bastırır.” atasözlerini öğrencilere eşleştirdikten sonra dil ve kültürün karşılıklı etkileşim ve dönüşüm olduğunu söyleyebilir ve bu atasözlerin fiillerinin geniş zaman ve emir kipinin ikinci şahıs çekimi ile oluştuğunu gösterebilir.

Sonuç olarak; Altın Köprü Türkçe öğretimi ders kitabında (B1 seviyesi) atasözleri ve deyimlere ait unsurlara yer verildiği tespit edilmiştir.

Kaynakça

- [1]. Açıık, F. ve Demir, A. (2011).“Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kültürlerarası Yaklaşım ve Seçilecek Metinlerde Bulunması Gereken Özellikler”. *TÜBAR-XXX* / Güz: 51-72.
- [2]. Akpınar, M. (2010). Deyim ve Atasözlerinin Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kullanımı Üzerine Bir Araştırma. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- [3]. Aytekin Ö., P. (2009). Yabancı Dil Olarak Türkçe Derslerinde Kültürlerarası İletişim Yetisi Kazandırma Amaçlı Karikatür Kullanımı. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- [4]. Gümüş, M., Özek B., Şen İ., Taşbaş E., Saldıran M. ve Kara A. (2018). *Altın Köprü Türkçe Öğretimi Ders Kitabı (B1 Seviyesi)*. Bişkek: Kırgızistan- Türkiye Manas Üniversitesi Yayınları, 1. Baskı, s. 104.
- [5]. Bulut, M. (2013). “Türkçe Eğitimi ve Öğretiminde Dil ve Kültür Aktarımı Aracı Olarak Atasözleri ve Deyimlerin Önemi”, *Turkish Studies*, 8/13, 559-575.
- [6]. Boylu, E. (2014).“Dil-Kültür İlişkisi ve İran’da Türkçe Öğretimine Etkisi”. *Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 16 (Özel Sayı III), 19-28.
- [7]. Boylu, E. ve Başar, U. (2018). “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminin Kültürel Boyutu: Türkçe Kalıp Sözlerin Farslara Öğretimi”. *TÜBAR XLIII* / Bahar, 31-52.
- [8]. Bölükbaş F.ve Keskin F. (2010). “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Metinlerin Kültür Aktarımında İşlevi”, *TurkishStudies*, 5(4), 221-235.
- [9]. Elbir, B. ve Aka, F., N. “Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kültür Aktarımına Yönelik Yapılan Çalışmaların Değerlendirilmesi”. *Turkish Studies*, 10 (12), 371-386.

- [10]. Er, K. O. (2006). “Yabancı Dil Öğretim Programlarında Kültürün Etkileri” . *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi* , 39 (1), 1-14.
- [11]. İşci, C. (2012). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kullanılan “Yeni Hitit” Ders Kitabının Dört Temel Dil Becerisi ve Kültür Açısından İncelenmesi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Anabilim Dalı.
- [12]. İşcan, A. ve Yassıtaş, T. (2018). “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarında Kültür Aktarımı: Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti Örneği (B1-B2 Düzeyi)”. *Aydın Tömer Dil Dergisi*, 3 (1), 47-66.
- [13]. Keklik, S. (2015). “Atasözlerinin Öğretimine İlişkin Bir Öneri: Atasözlerinin Anlamlarına Göre Derecelendirilmesi”. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, 7 (12), 32-48.
- [14]. Kutlu, A. (2014). “Yabancılar Türkçe Öğretiminde Kültürün Araç Olarak Kullanımı: Gazi Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti Örneği (B1-B2 Seviyesi)”. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 23 (2), 697-710.
- [15]. Okur, A. ve Keskin, F. (2013). “Yabancılar Türkçe Öğretiminde Kültürel Öğelerin Aktarımı: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti Örneği”. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 6 (2), 1619-1640.
- [16]. Pehlivan, Filiz. (2007). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kültürlerarası Etkileşim Odaklı Yaklaşım Uyarınca Metin Çalışmaları. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- [17]. Toprak, F. (2011). “Yabancılar Türkçe Öğretimi Kitaplarındaki Okuma Parçaları ve Diyaloglar Üzerine Bir Değerlendirme”. *Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 29, 11-24.
- [18]. Yiğit, M. ve Arslan M. (2014). “Kültürel Etkileşimin Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimine Etkisi: Arnavutluk Örneği”. *Dil ve Edebiyat Dergisi*, 10, 1-13.

Türkçe, İngilizce, Arapça ve Rusçadaki Temel Söz Varlığına Giren Fiillerin Gerektirdiği Ad Durum Ekleri ve Öğretimi

Hüseyin POLAT

Öz

Türkçe, İngilizce, Arapça ve Rusçada temel söz varlığına giren fiillerin kelime sıklıkları ilgili kaynaklar taranarak tespit edilmiştir. Taranan kaynaklardan bazıları kelime sıklığının yanı sıra kelime yaygınlığını da belirtmişlerdir. Bazı kaynaklar ise yeterlilik, işteş, edilgenlik gibi yapım ekleri alan fiilleri ayrı birer fiil olarak kabul etmiştir. Temel söz varlığını tespit ederken Türkçe için Göz (2003), Karadağ (2005), Kurudayıoğlu (2005), Süleymanoğlu (2014), Keklik (2009) ve Ölker'in (2011) hazırlamış oldukları temel söz listesinden yola çıkılmıştır. İngilizce için Cucera ve Franscis tarafından hazırlanan temel söz listesi göz önünde bulundurulmuştur. Rusça kelime listesi için Плешевкая ve Шаров (2009), Lennart (1993), Поляков (1999), Шайкевич (2008) gibi yazarların hazırlamış oldukları listeler, Arapça kelime listesi için ise Tim Buckwalter ve Dilworth Parkinson, Abdul Razak, Al-Batal, Ricks, Moser gibi yazarların hazırlamış oldukları eserler temel alınmıştır. Ancak temel söz listesinde bulunmamasına rağmen sık kullanıldığı diğer kaynaklar tarafından tespit edilen fiiller de bu çalışmadaki listeye eklenmiştir. Araştırmanın uygulama bölümünde uzman görüşleri de alınarak 1436 fiil belirlenmiştir. Oluşturulan fiil listesi anadili İngilizce, Arapça, Rusça olan ve Türkçe öğrenen 200 bireye verilerek karşılıklarına anadillerindeki isimlere yükledikleri ad durum eklerini yazmaları istenmiştir. Ayrıca araştırmanın çalışma grubunda yer alan bireylerin Türkçe yazılı ve sözlü anlatımlarında ad durum eklerinde yapmış oldukları yanlışlar ve bu yanlışların nedenlerini tespit etmeye yönelik çalışmalar yapılmıştır. Bu amaç doğrultusunda TÖMER'lerde Türkçe öğrenen araştırmaya konu

olan bireylerin 200 adet yazılı anlatım kağıdı incelenmiş ve her bir yabancı dil grubundan yirmişer kişinin sözlü anlatım becerisi değerlendirilmiştir. Araştırma sonucunda Türkçedeki ad durum eklerinin anadili araştırmanın çalışma grubuna giren bireyler tarafından tam olarak kavranılmadığı tespit edilmiştir. Bunun nedenin ise araştırma grubundaki dillerin Türkçe dışındaki dil ailelerinden oldukları sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Türkçe Öğretimi, Ad Durum Ekleri, Yabancı Dil, Fiiller, Fiil Listesi*

Turkish, English, Arabic and Russian Basic Vocabulary Verbs that Require Noun Case Suffixes and How to Teach Them

Abstract

Vocabulary frequencies of the actions taken in the basic vocabulary in Turkish, English, Arabic and Russian have been determined by scanning the relevant sources. Some of the searched sources indicate vocabulary prevalence as well as the word frequency. Some sources have regarded the acts that take the form of suffixes such as sufficiency, de-interception and passivity as separate acts. For the determination of basic vocabulary in Turkish the word lists of Göz (2003), Karadağ (2005), Kurudayıoğlu (2005), Süleymanoğlu (2014), Keklik (2009) Ölker (2011) was used; in English the basic vocabulary list prepared by Cucera and Francis was used; in Russian a list of authors such as Пляшневкая, Шаров, Lennart, Поляков and Шайкевич were used and finally in Arabic works of the authors such as Tim Buckwalter and Dilworth Parkinson, Abdul Razak, Al-Batal, Ricks and Moser were used. However, although not listed in the basic vocabulary list, the verbs identified by other frequently used sources have also been added to the lists in this study. Expert opinions were taken in the application section of the study and 1436 verbs were determined. The created verb list was given to 200 English, Arabic and Russian native speakers who have been learning Turkish and they were required to translate the Turkish noun suffixes into their mother tongues.

In addition, it has been observed for the individuals in the research universe to use wrong noun suffixes in the Turkish written and verbal expressions and studies have been done to determine the causes of these errors. In accordance with this aim, 200 written expression papers of the subjects who were studying Turkish in TÖMER were examined and the oral expression skills of each student from each foreign language group was evaluated. As a result of the research, it has been determined that the suffixes of Turkic names are not fully understood by the individuals entering into the native language research universe. The reason for this is that the languages in the research universe belong to the language families different than Turkish.

Keywords: *Turkish Teaching, Adverbs, Foreign Language, Verbs, Verb List*

Giriş

Türkiye coğrafi konumu, siyasi gelişmeler ve ekonomik faaliyetler nedeniyle dünyada önemli bir yerde bulunmaktadır. Türkiye'nin bu durumundan dolayı dünyanın dört bir yanında Türkçeyi öğrenmek isteyen bireylerin sayısı gün geçtikçe artmaktadır. Tarihe bakıldığında Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminin anadili olarak öğretiminden önce geldiği görülecektir. En azından elimizdeki kaynaklar bu yöndedir. Nitekim Kaşgarlı Mahmut'un Dîvân-u Luğâti't-Türk (Türk Dillerinin Ansiklopedisi) adlı eseri de Türkçenin anadili öğretimine yönelik olmayıp Araplara öğretimi temeline dayanmaktadır. Türkçenin öğretimine yönelik elimizdeki en eski kaynak olan ve XI. yüzyılda kaleme alınan söz konusu eser dışında, sonraki yüzyıllarda özellikle Mısır'da Türkçenin yine Araplara öğretimi konusunda bazı kaynaklara rastlanmaktadır. Türkçenin Araplar dışındaki milletlere öğretimi ise özellikle XIX. yüzyılda Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulmasından sonra olmuştur. Cumhuriyetle birlikte başta Avrupa olmak üzere dünya milletleriyle iletişimi güçlendiren Türkler, yabancıların dillerini öğrenirken Türkçeyi de yabancılarla öğretmişlerdir. Bu yüzyılda Türkçeyi, artık Araplar dışındaki milletler de öğrenmeye başlamıştır.

Türkçenin yeni hedef kitlesine öğretilmesi sırasında yabancı dil bilen öğretmenlerden yararlanma yoluna da gidilmiştir. Böylece yabancı dil bilen öğretmenlerin Türkçeyi, yabancı dilleri nasıl öğrendilerse o şekilde öğretebilecekleri varsayılmıştır. Nevar ki bu varsayım her zaman geçerli olmamıştır. Çünkü yabancı dil bilen Türkçe öğretmenleri, koşullar gereği genellikle yapı ve köken bakımından yapılan sınıflandırmada Türkçenin bulunduğu dil aile gruplarının dışındaki dilleri öğrenmişlerdir. Bu nedenle söz konusu öğretmenlerin Türkçeyi, bildikleri dillerle bilinçaltı ve bilinçüstünde yapmış oldukları karşılaştırma işlemi çoğunlukla başarısız sonuçlar vermiştir. Dolayısıyla Türkçenin yabancılara öğretimi konusu gerekli başarıyı göstermemiştir.

Bu başarısızlığın nedenleri bazen öğrenmede, bazen Türkçenin yabancı dil olarak öğretime yönelik kaynakların yetersizliğinde, bazen de Türkçenin bizzat kendisinde aranmıştır. Bu yüzden günümüzde, sürekli olarak Türkçenin yabancı dil olarak öğretimine yönelik kaynaklar hazırlanmaktadır. Ancak bu kaynaklar hazırlanırken Türkçenin içinde yer almadığı dil ailelerinde bulunan İngilizce, Almanca, Fransızca, Arapça gibi dillerin yabancı dil olarak öğretimi yöntemleri taklit edilmeye çalışılmaktadır. Taklit yoluyla yapılan öğretim ise Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde istenen başarıyı sağlayamamaktadır. Çünkü özellikle temel düzeydeki adlar ve fiillere göre ad durum ekleri bu araştırmaya konu olan dillerde farklılık arz etmektedir.

Dillerin kültür taşıyıcılığı özellikleri, özellikle isimler ve fiillerindeki kullanım sıklığında daha bariz bir şekilde görünmektedir. Çünkü her dilde bazı kelimeler, diğerlerine göre daha sık kullanılmaktadır. Sıklık ise ihtiyaçtan kaynaklanmaktadır. Kelimelerin sık kullanılması toplam kelime hazinesinin zenginliğiyle doğru orantılı değildir. Nitekim her dilde en sık kullanılan günlük kelime sayısı birkaç bini geçmemektedir. Sık kullanılan kelimelerin sayısı bireylerin eğitim ve kültür düzeyleriyle ilintilidir. Ünlü yazarların bile günlük kullandığı kelime sayısının beş bin civarında olduğu varsayılmaktadır. Buradan hareketle bir dilin temel söz varlığının iki bin kadar olduğu ifade edilmektedir.

Yabancı dil olarak öğretiminde öğretilecek kelimelerin sıklığı ve hangi sıraya göre öğretileceği son derece önemlidir (Aksan, 2000:19-20). Yabancı dil olarak öğretilecek kelimelerin sıklıklarının yanı sıra, yaygın olarak kullanımları da önemlidir. Herhangi bir kelimenin sıklığından kasıt söz konusu kelimenin kaç defa kullanıldığı, yaygınlığından kasıt ise kaç kişi tarafından ortak olarak kullanıldığıdır. Bir kelimenin yaygınlığı hem bireysel hem de bölgesel sıklığını da etkilemektedir. Yaygınlıkla sıklık doğru orantılı olmalıdır. Bir kelimenin kaç kişi tarafından kullanıldığı kadar kaç defa kullanıldığı da önemlidir (Schmitt, 2010:63; Milton, 2007:56-57).

Nitekim yazılı metinlerle ilgili yapılan araştırmalar sonucunda şu bilgilere ulaşılmıştır:

- Bin adet kelime ile normal metinlerin yüzde sekseni anlaşılabilir.
- Yetişkin bir bireyin yazılı anlatımda kullandığı kelimelerin yüzde doksanını sıklık sırasındaki ilk bin iki yüz kelime oluşturmaktadır.
- Yazılı bir metnin yüzde seksen yedisi sıklık listesindeki ilk iki bin kelimedenden oluşmaktadır.
- Yazılı bir metni, sıklık sırasındaki ilk üç yüz kelime ile yüzde altmış oranında anlamak mümkündür.
- Yazılı metinlerin yarısını sıklık sıralamasındaki ilk yüz kelime, yüzde doksanını ise ilk bin kelime oluşturmaktadır (Kurudayıoğlu, 2005:47-49).

Yazılı ve sözlü anlatımlarda kullanılan kelimeler de aynı sıklıkta kullanılmamaktadır. Bir dildeki kelime öğretimi ise temelde, doğrudan ya da dolaylı olarak kazandırılmaktadır.

Doğrudan kelime öğretiminde, öğretilecek kelimeler önceden belirlenip planlanan zaman dilimi içerisinde etkinlikler yoluyla kazandırılmaktadır. Dolaylı öğretimde ise metindeki kelimelerin rastlantısal olarak öğretilmesi söz konusudur. Her iki yöntemde de öğretmen önemli bir rol oynamaktadır. Kelime öğretiminde hangi yöntemin doğru olduğu konusundaki tartışmalar bitmiş değildir. Ancak burada önemli olan

öğretilecek kelimelerin tek tek sıralanarak öğretilmesi yerine bir bağlam içerisinde kavratılmasıdır (Graves, 1989:203-209).

Kurudayıoğlu'nun (2005:40-45) da belirttiği gibi kelime öğretiminde anlamsal harita, metin analizi, işaret dili, yoğun okuma, anlamı tahmin etme, zengin içerik, ek – kök analizi, sözlük modeli, ipucu verme, metni gözden geçirme, kavrama gibi birçok yöntem bulunmaktadır. Bu yöntemlerin geçerli olabilmesi için ise öğretmenin üzerine düşen bazı görevler söz konusudur.

Öğretilecek kelimelerin belirlenmesiyle ilgili yapılan çalışmaların Thorndike ile başladığı kabul edilmektedir. Thorndike, 1921 yılında “Teacher’s Word Book” adıyla yayınlanan çalışmasında, 10.000 kelimelik bir liste sunmuştur. Çalışmasını 1931 yılında güncelleyerek listedeki bu sayıya 20.000 kelime daha eklemiştir. Daha sonra geliştirilerek yayınlanan bu çalışmalarda kelimeler, sıklık sayılarına göre biner adetlik gruplara ayrılmıştır. En sık kullanılan ilk bin kelimeye AA grubu, ikincisi ise A grubu olarak belirlenmiştir (Nation, 2001:7).

İngilizcenin ana dili olarak öğretimi konusunda öğretilmesi gereken kelime listesinden bir diğeri de Dolce tarafından 1939 yılında hazırlanan ve sonraları güncellenen “Dolce Basic Sight Vocabulary” adlı çalışmasıdır. Bu çalışmada ilkökul üçüncü sınıfın sonuna kadar öğretilmesi gereken kelime listesine yer verilmiştir.

Michail West, Palmer ve Faucetx, İngilizcenin yabancı dil olarak öğretiminde öğretilmesi gereken kelimelerle ilgili önemli çalışmalar yapmıştır. Yapılan çalışmalar sonucunda kelime sıklığı, yapısal değer, yöresel ve aşağılayıcı anlam içeren sözcüklerin dışlanması anlamına gelen evrensellik, konu ölçütlerine göre hazırlanmış olan 2.000 kelimelik bir liste oluşturulmuştur. “The General Service List” başlığı altında belirtilen bu liste ilk defa “The Interim Report on Vocabulary Selection for the Teaching of English as a Foreign Language” adındaki kitapta yer almıştır. 1959 yılında ise “A General Service List of English Words” adı altında bağımsız olarak yayınlanmıştır. Liste, İngilizcenin

yabancı dil olarak temel düzeyde öğretilmesinde ideal bir liste olarak kabul görmektedir.

Cucera ve Fransis de Amerikan İngilizcesiyle ilgili olarak 1967 yılında bir milyon kelimeyi tarayıp kelime sıklığı listesi hazırlamışlardır. İngilizcedeki kelime sıklığı listesi konusunda Hindmarsh'ın "Cambridge English Lexicon" adlı çalışma gibi birçok çalışma bulunmaktadır (Kurudayıoğlu, 2005:49-53).

Arapçanın kelime sıklığı konusunda birçok çalışma gerçekleştirilmiş ve bu çalışmalardan 1958 yılına kadar olanlar yirmi bir liste olarak yayınlanmıştır (طعيمة,1958:5-24). Ancak daha sonraki yıllarda da bu konuda birçok çalışma yapılmıştır.

المفردات الشاعرة في اللغة العربية (1979)، قائمة مكة للمفردات الشاعرة (1981)، قائمة المفردات الشاعرة الاستخدام في البلاد العربية (1982)، الكلمات الشاعرة في كتب الأطفال (1976)، المفردات الأساسية للقراءة الابتدائية (1953)، الرصيد اللغوي الوظيفي للمرحلة الأولى من التعليم الابتدائي (1975)، الثروة اللغوية عند الأطفال من خلال أقاصيصهم (1979)، الكلمات الشاعرة في كلام تلاميذ الصفوف الأولى من المرحلة الابتدائية وتقييم بعض مجالات تدريس اللغة في ضوءها (1974).

Benzeri çalışmalar Arapçadaki kelime sıklığı konusunda Araplar tarafından hazırlanmış olan önemli çalışmalardır. Ancak bu tür çalışmalar genellikle Arapçanın anadili olarak öğretimi konusundadır. Arapçanın kelime sıklığı ile ilgili olarak yabancılar tarafından 1948 yılında hazırlanmış olan "Changes Needen in Egyptian Readers", "Basic Word List of The Arabic Daily Newspaper", "A List of Modern Arabic Words", "A Word Count of Modern Arabic Prose, "Word Count of Elementary", "Modern Arabic Text Books Graded Vocabularies for Learners of Arabic" gibi bazı çalışmalar da bulunmaktadır.

Arapçadaki sık kullanılan fiillerin tespit edilmesi sırasında Abdul Razak (2011), Al-Batal (2006), Buckwalter, Parkinson (2011), Robert Stephen Ricks, (2015), Moser (203) gibi kaynaklardan yararlanılmıştır.

Rusçadaki kelime sıklığı konusunda birçok çalışma yapılmıştır. Пляшевкая, Шаров tarafından yayınlanan “Rus Dilindeki Yeni Sıklık Sözlüğü” adındaki çalışma en sık kullanılan beş bin kelimeyi içermektedir. Ayrıca Rusçadaki günlük konuşmalar, Rus edebiyatı vb. farklı alanlarında sık kullanılan kelimeler, isimler ve fiillerle ilgili çalışmalar bulunmaktadır (Пляшевкая, Шаров, 2009:20-140; Lennart, 1993:35-75; Поляков, 1999:230-236; Шайкевич vd. 2008:48-72)

Türkçedenin kelime sıklığı konusunda yapılan en önemli ilk çalışma, Say ve Oflazer tarafından “ODTÜ Türkçe Derlem” projesidir. Proje 1990 yıllarında gazete, dergi, makale, haber, edebi eserler, radyo oyunları ve konuşmaları gibi daha çok yazılı dildeki 2 milyon Türkçe kelimeyi kapsamaktadır. Ancak kelime sıklığı ile ilgili çalışmalar Mr. Birdge’nin Yakup Kadri’nin Yaban Romanı, Reşat Nuri’nin Kızılılık Dalları, Türk Tarih Kurumu’nun Tarih Kitabı I. ve II. ciltlerini kaynak olarak Türkçe için 15.000 kelimelik sıklık listesine dayanmaktadır. Ömer Asım Aksoy tarafından 1936 yılında “Bir Dili Öğrenmek İçin En Lüzumlu Kelimeler ve Bu Kelimelerin Belirtme Usulü” adlı çalışmasında ise bu sıklık çalışmasına dayanılarak ortak genel, yarı genel ve özel kelimeler başlıkları altında listeler verilmiştir. Türkçedeki öğretilmesi gereken kelimelerin ilk listesi olması bakımından Aksoy’un bu çalışması önem arz etmektedir.

1954 yılında Pars tarafından hazırlanan “Okuma Psikolojisi ve İlkokuma Öğretimi”, 1954 yılında Mustafa Nihat Özön tarafından hazırlanan “Kelime Haznesi” çalışmaları da önemlidir.

Türkçedeki kelime sıklığı konusunda yapılan ilk kapsamlı çalışma, Joe Pierce tarafından 1958-1960 yılları arasında Türk Ordusu Temel Okuma Yazma Programı için kullanılması düşünülen kitapların hazırlanmasıdır. Çalışmada kullanılan veriler hem sözlü hem de yazılı dilden elde edilmiştir. Sözlü dilde elde edilen verilerle 138.025 kelimelik bir hazine oluşturularak sıklıkları listeler halinde sunulmuştur. Çalışmayla Türkçede en sık kullanılan 700 kelime listelenmiştir. Yazılı

materyallerden elde edilen 103.485 kelime havuzundan ise en sık kullanılan 1.500 kelimenin listesine yer verilmiştir.

Harit, 1971 yılında “Kelime Hazinesi Araştırması” başlığı altında Samsun ve Ankara’daki 6-7 yaş çocuklarının kelime hazinesini araştırmıştır.

Ayrıca Davaslıgil (1980), Çiftçi (1991), Kırca (1992), Büyükkantarcıoğlu (1992), Subklew, Aksarı ve Köksal (1998), Tosunoğlu (1998), Koçak (1999) gibi bilim insanları Türkçedeki kelime hazinesi ve sıklığı konusunda çalışmalar yapmışlardır. Bu konudaki en kapsamlı çalışmanın ise İlyas Göz’ün 2003 yılında “Yazılı Türkçenin Kelime Sıklığı Sözlüğü” adlı çalışmasıdır. Çalışmada 1.006.306 kelime hazine oluşturularak kelimeler sıklık ve alfabetik olarak dizilmiştir (Kurudayıoğlu, 2005:55-63).

Göz, 2003 yılında dört yıllık bir çalışma sonucunda Yazılı Türkçenin Kelime Sıklığı Sıklık Sözlüğü adı altında bir sözlük oluşturmuştur. Söz konusu sözlüğün materyalleri 1995-2000 yılları arasını kapsamaktadır. Sözlüğün hazırlanmasında bir milyon kelime bir havuz oluşturulmuştur. Başka bir ifadeyle bir milyon kelimeyi geçen materyalden yararlanmıştır. Daha sonra da 22.693 maddelik bir sıklık sözlüğünü meydana getirmiştir (Ölker 2011a:IV). Yazar, araştırmasında kullandığı kelime havuzunu oluşturulurken Kucare ve Francis tarafından 1967 yılında yapılan Computational Analysis of Present Day American English adlı çalışma temel alınmıştır. Buna göre basın kelimelerinden %35, roman ve öykü kelimelerinden %20, bilim kelimelerinden %8, popüler bilim kelimelerinden %9, güzel sanatlar ve biyografi kelimelerinden %8, hobi kelimelerinden %4, din kelimelerinden %3 ve diğer konulardan %10 sık kullanılan kelimelerden oluşmaktadır. A. İ. Tekcan vd. (2002:28-41) hazırlanmış olan bu sözlüğün geçerliliğini sınamak üzere Yazılı Türkçenin Sıklığı başlığı altında deneysel bir araştırma yapmışlardır. Bu bağlamda yedi deney gerçekleştirilmiştir. Her deney önce somut, sonra da soyut kelimelerden oluşan bir listeyle

tekrarlanmıştır. Yapılan deneysel araştırma sonucunda üzerinde araştırma yapılan sözlüğün yapısal geçerliliğe sahip olduğu sonucuna varılmıştır.

Karadağ ve Kurudayıoğlu 2005 yılında Türkçedeki kelime hazinesi ve sıklığı konusunda birbirinin tamamlayan iki ayrı doktora çalışması yapmışlardır. Karadağ, ilköğretim birinci kademesi öğrencilerinin kelime hazinesini ele alırken Kurudayıoğlu ikinci kademedeki öğrenim gören öğrencilerin kelime hazinesini incelemiştir. Bu çalışmalarda seçilen 14 aynı ilde aynı ilkokulda öğrenim gören 3135, ortaokulda öğrenim gören 1.726 öğrenciye kompozisyonlar yazdırılmıştır. Araştırmaya ilkokul kademesinde uygulamaya katılan öğrencilerin 208.105 kelime, ortaokul düzeyinde ise 184.339 kelime kullandıkları tespit edilmiştir. Söz konusu çalışmalarda Milli Eğitim Bakanlığı ve Berk yayınlarındaki Türkçe ders kitapları da kelime hazinesi, kelime sıklığı ve yaygınlığı bakımından incelenmiştir. İncelenen ilkokul Türkçe kitaplarında 47.333 kelime, ortaokul kitaplarında ise 58.089 kelime tespit edilmiştir (Karadağ, 2005:53-75,141; Kurudayıoğlu, 2005:72-85,141).

Süleymanoğlu tarafından 2006 yılında hazırlanan Türkçenin Ters Sıklık Sözlüğü'ndeki her kelime hayatın çeşitli alanlarıyla ilgili kaynak metinlerden alınmıştır. Kelimelerin kullanılış şekilleri son harflerine göre sılanmıştır. Her kelimenin sonunda kullanım sıklığı sayısal olarak belirtilmiştir. Bu sözlük hazırlanırken önceki ters sıklık sözlükleri örnek alınmıştır. Sözlük, beş yüz bin kelime biçimini içermektedir. Söz hazinesi, XX. yüzyılın ikinci yarısında yayımlanmış olan eserler, dergi, gazete ve çeşitli bilim alanlarındaki ders kitaplarından oluşturulmuştur. Sözlüğün hazinesine alınan kelimelerin seçimi sırasında herhangi bir eleme yapılmayıp her eserden rastgele yirmişer bin kelime biçimi alınmıştır. Ters Alfabetik Dizin, Sıklık Dizin, Alfabetik Dizin, Ters Alfabetik Dizin veya Ters Sözlük gibi üç farklı diziden oluşan sözlük, 1973 yılında H. Grasmann'ın hazırlamış olduğu Wörterbuchzur Rig-Veda adındaki Türkçenin ters sözlüğünü esas almıştır (Kuş 2015:108).

Keklik, 2009 yılında yapmış olduğu doktora çalışmasında 78 kaynak kullanarak 4.836.385 kelimeyi, belirlediği ölçütler doğrultusunda ilkönce 3.000 kelimeye indirmiştir. Daha sonra 3.000 kelimedenden en sık kullanılan 1.200 kelimeyi seçmiş ve uzman görüşleri doğrultusunda bu kelimelerin 0-6 yaş çocuklarına uygun olup olmadığını araştırmıştır (1-28).

Ölker tarafından 2011 yılında yayınlanan Yazılı Türkçenin Kelime Sıklığı Sözlüğü adlı kitap, yazarın aynı yıl içinde Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde yine aynı ad altında bitirmiş olduğu doktora tezidir. Yazar, eserine sözlük ve sözlükçülük hakkındaki bilgilerle başladıktan sonra uygulanan metodu anlatmış ve son olarak da birleşik yapıların, eş sesli kelimelerin yer aldığı bir liste eklemiştir (Ölker 2011a. V).

Süleymanoğlu tarafından 2014 yılında hazırlanan Türkçenin Sıklık Sözlüğü:Edebi Eserlerde Sık Kullanılan Sözcükler adlı eser de bu alandaki çalışmalarındandır (Dolunay 2012: 82).

Bir dildeki kelime sıklığı analizinin yanı sıra, sık kullanılan kelimelerin anadili ve yabancı dil olarak öğretimi de önemlidir. Kelimelerin yabancı dil olarak öğretiminde kısa, orta ve uzak vade hedefleri vardır. Anadili olarak kullanılan kelimelerle yabancı dil olarak öğrenilen kelimelerin kelime sıklık tablosundaki yerleri farklı olabilmektedir. Bir dilin yabancı dil olarak öğretiminde “sık kullanılan”, “yazılı, akademik dilde kullanılan” ve “mesleki, az sıklıkta kullanılan” kelimeler olarak üç tip kelime bulunmaktadır. Yabancı dil öğretiminde en sık kullanılan 2000 kelime önemlidir. Söz konusu kelimelerle akademik bir metnin % 80'e yakın bir kısmını anlamak mümkündür. Mesleki kelime lisitesi ise bilim alanına ve ilgi alanına göre değişmektedir (Nation, 2001:9-20)

Kelimelerin yabancı dil olarak öğretimi sürecinde devreye eşdizim ve karşıtsal çözümleme girmektedir. Çünkü kelimelerin yabancı dil öğretiminde yaşayarak ve sezdirmeli olarak öğretilmesi çoğunlukla uzun zaman almaktadır. Çeviri yönetimiyle öğretmek de bazen geçerli olmamaktadır. Nitekim eşdizim ve karşıtsal çözümleme, kelimelerin yabancı dile çevirilmesi sırasında da önem arz etmektedir. Kelimelerin ve

ifadelerin yabancı dillerdeki tam karşılığını tespit etmek her zaman mümkün olmamakla birlikte en azından tespit edilebilenler, yabancı dil öğretme işlemini kolaylaştıracaktır.

Türkçede ad durum eki, İngilizcede prepozisyon (prepositions), Arapçada cer harfleri (الجر حروف), Rusçada predlogi (предлоги) olarak adlandırılan ekler, edatlar ve harfler; birlikte kullanıldıkları fiiller ve adlarla birlikte ifadenin anlamını değiştirmektedir. Ancak araştırmaya konu olan dillerdeki ad durum eki, prepozisyon, cer harfleri ve predlogi her zaman birbirleriyle örtüşmemektedir. Sözgelimi Türkçede yönelme durumunda tek bir ek bulunurken İngilizcede ve bahse konu olan dillerde birkaç ek, harf ya da edat vardır. Fiillerin birlikte kullanıldıkları ad durum ekleri de önemlidir. Çünkü fiiller farklı ad durum ekleriyle anlam değişikliğine uğramaktadırlar. Araştırmaya konu olan diller arasında bu noktada bazen benzerlik olmasına karşın farklılıklar da söz konusudur. Sözgelimi Türkçede bir kavramı ya da durumu ifade etmek için çıkma durumu eki kullanılırken araştırmaya konu olan diğer dillerde aynı kavramı ifade edebilmek için yönelme durumu söz konusu olabilmektedir. Aynı durum araştırmaya konu olan diğer dillerin birbirleriyle olan ilişkilerinde de vardır.

Türkçedeki ad durum eklerinin öğretilmesi ve araştırmaya konu olan diğer dillerdeki karşılıklarının bulunması konusunda eşdizim ile karşıtsal çözümleme bu bağlamda çok daha önemli bir hale gelmektedir. Nitekim hangi fiilin hangi ad durum ekiyle hangi anlamlara geldiği, hangi ad durum ekinin hangi fiillerle birlikte kullanıldığı, hangi ifadelerin araştırmaya konu olan dillerde nasıl karşılandığını tespit etmek hem ad durum eklerinin öğretiminde hem de çeviri konusunda dilbilimine yardımcı olacaktır.

Problem: Korkmaz'a (2003:11) göre Türkçe, köklerinin sayısı belli olan sondan eklemeli bir dildir. Araştırmaya konu olan Rusça ve İngilizce de eklemeli dillerdendir. Arapça ise her ne kadar bükümlü bir dil olsa da çoğu zaman Türkçedeki eklere benzeyen durumlar söz konusudur. Bu benzerliklere rağmen anadili Rusça, İngilizce ve Arapça olan bireyler

Türkçeyi öğrenirken özellikle temel düzeyde zorlanmaktadırlar. Çünkü temel düzeyde ad durum ekleri ve temel bazı fiillerin öğretimi önem arz etmektedir. Özellikle fiillerin gerektirdiği ad durum ekleri Türkçenin bu araştırmaya konu olan bireyler tarafından öğrenilmesinde sorun oluşturmaktadır. Sözgelimi Türkçede yönelme durumu gerektiren bir fiil araştırmamanın çalışma grubuna giren dillerde farklı bir ad durum ekini gerektirebilmektedir.

Amaç: Araştırmamanın amacı Türkçe, İngilizce, Arapça ve Rusçada kullanılan temel fiillerin gerektirdiği ad durum eklerine göre uğradıkları anlam değişikliklerini tespit ettikten sonra Türkçenin, araştırmamanın çalışma grubuna giren dilleri konuşanlar tarafından daha kısa bir zaman dilimi içinde öğrenilmesine yardımcı olmaktır.

Önem: Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde, öğrencilerin Türkçe öğrenim düzeylerine göre bilmeleri gereken kelime listelerinin oluşturulması önemlidir. Ancak bu kelimeler belirlenirken hem sıklık hem de yaygınlıkları göz önünde bulundurulmalıdır. Çünkü Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde tüm fiillerin kavratılması mümkün değildir. Öğretilecek fiillerin tespiti için sıklık ve yaygınlık tablolarından yararlanmak mümkündür. Öğretilmesi uygun görülen fiillerin tespitinden sonra fiillerin adlara yüklediği anlamlara göre uğradıkları anlam değişikliklerini belirlemek Türkçenin yabancı dil öğretiminde zaman ve maddiyat anlamında tasarruf sağlayacağı için önemlidir. Bu araştırma söz konusu alandaki boşluğu doldurmaktadır.

Varsayımlar: 1. Araştırmaya konu olan dillerdeki bazı fiiller her dört dilde de karşılığı bulunan ad durum ekleriyle kullanılmaktadır. 2. Araştırmaya konu olan dillerdeki bazı fiiller birden çok ad durum ekiyle kullanılmaktadır. 3. Araştırmaya konu olan dillerdeki fiiller birlikte kullanıldıkları ad durum eklerine göre farklı anlamlar taşımaktadırlar.

Sınırlılıklar: Bu araştırma; araştırmamanın çalışma grubundaki Türkçe, İngilizce, Rusça ve Arapçayla ilgili kelime sıklığı sözlüklerinde yer alan kelimelerle ve Türkçe öğrenen İngilizce, Rusça ve Arapça konuşanların

söz konusu sıklık sözlüklerinden elde edilen kelime listesine vermiş oldukları cevaplarla sınırlıdır.

Araştırmanın Modeli: Araştırmada tarama modellerinden olan betimsel tarama modeli kullanılmıştır.

Çalışma Grubu: Türkçe, İngilizce, Arapça, Rusça konuşan bireyler ve Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen İngilizce, Arapça, Rusça konuşurlarıdır.

Veri Toplama Araçları: Araştırmada Türkçenin anadili olarak öğretiminde Karadağ (2005), Kurdayıoğlu (2005), Keklik'in (2009) doktora tezi olarak yapmış oldukları çalışmalardan ve Göz'ün (2003) Türkçeye Ait Sıklık Sözlüğü adlı çalışmasından hareketle yabancı dil olarak öğretiminde de kullanılması uygun görülen kelime sıklığı tablosundan en sık kullanılan 1436 fiil seçilmiştir. Bu fiillerin gerektirdikleri ad durum ekleri örnek cümlelerle ifade edilmiştir. Söz konusu fiil listesi Türkçe öğrenen ve İngilizce, Arapça ve Rusça konuşan bireylere verilerek kendilerinden sınıf ortamında Türkçe fiillerin karşılıklarına anadillerindeki anlamlarını ad durum ekleriyle birlikte yazmaları istenmiştir. Ayrıca araştırmanın çalışma grubuna giren bireylerden 200 kişinin yazılı anlatım kağıtları ve 60 kişinin sözlü anlatımları incelenmiştir.

Rusçadaki sık kullanılan fiillerin tespit edilmesi sırasında Ляшевская ve Шаров (2009), Поляков (1999), Шайкевич (2008)'in çalışmalarından yararlanılmıştır.

Arapçadaki sık kullanılan fiillerin tespit edilmesi sırasında Abdul Razak (2011), Al-Batal (2006), Buckwalter, Parkinson (2011), Robert Stephen Ricks, (2015), Moser (203) gibi kaynaklardan yararlanılmıştır.

İngilizcedeki sık kullanılan fiillerin tespit edilmesinde ise Nelson, West (2000), Chojo, Genung (2004), Alderson (2007), Davies, Gardner (2010) gibi kaynaklardan yararlanılmıştır.

Tespit edilen Türkçe fiillerin Rusça İngilizce ve Arapça fiil listelerindeki durumları değerlendirilerek hem Türkçede hem de Rusça, İngilizce ve Arapçada sık kullanılan ortak fiillere ulaşılmaya çalışılmıştır.

Verilerin Analizi: Araştırmada Türkçedeki kelime sıklığı tablosunda yer alan fiillerin İngilizce, Rusça ve Arapça kelime sıklığı tablolarında yer alıp almadığı, yer alan fiillerin ise sıklık düzeyi araştırılmıştır. Türkçede tespit edilen fiillerin İngilizce, Rusça ve Arapçada hangi ad durum eklerini gerektirdiği karşılıklarına yazılmıştır. Ayrıca ad durum eklerinin öğretimine yönelik araştırmanın çalışma grubundaki bireylerin yazılı anlatım kağıtları ile sözlü anlatım becerileri değerlendirilerek ad durum ekleriyle ilgili sorunlar tespit edilmiştir.

Bulgular ve Yorumlar: Araştırmayla şu bulgulara ulaşılmıştır:

- Bazı fiiller sadece tek bir ad durum eki gerektirirken bazıları farklı ad durum ekleri gerektirebilmektedir.

Bardaktan su içiyorum. Bardakla su içiyorum. Bardaktaki suyu içiyorum.

Evden gidiyorum. Eve gidiyorum. Evden okula gidiyorum. Peşinden gidiyorum. Annemle gidiyorum.

- Bazı fiiller, farklı ad durum ekleri gerektirdikleri için kelime sıklığı ve yaygınlığı tablosunda hangi fiilin en çok hangi ad durum ekiyle birlikte kullanıldığına dair yeterli veri bulunmamaktadır.

Bu kitabı okuyorum. Bu kitaptan okuyorum.

Hangi fiilin, en sık hangi ad durum ekiyle birlikte kullanıldığı konusunda yapılmış bir çalışmaya rastlanmamıştır. Oysa Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde bu konu son derece önemlidir.

- Bir dilin anadili olarak öğrenilirken çok sık kullanılmayan bir kelime yabancı dil olarak öğrenilmesinde bazen çok sık kullanılabildiği gibi bazen de sık kullanılmamasına rağmen önem sırası bakımından en başta gelebilir. Mesela ana dilinde bankayla fazla işi olmayan bir kişinin bankacılıkla ilgili kelime ve kavramlara hiç gerek duymazken bankayla

işi çok fazla olan bir yabancı, bankacılık kelime ve terimlerine daha fazla ihtiyaç duyabilmektedir.

- Fiilin kelime sıklığı tablosundaki yeri tespit edilirken yardımcı isimlerle birlikte kullanılan fiiller ayrı ayrı ele alınmıştır. Sözelimi;

“olmak” fiili traş olmak, iyi olmak, sarhoş olmak gibi farklı kullanımlardaki “olmak” fiilin sıklık ve yaygınlık sayısı ayrı ayrı ele alınmıştır.

“vermek” fiili ayrı, değer vermek, haber vermek, oy vermek, ümit vermek fiilleri ayrı ayrı olarak sayılmıştır.

- Fiillerin sıklık durumu göreceli olabilmektedir. Sözelimi Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen birisi, eğitimini sınıf ortamında alıyorsa bu durumda “tahtayı silmek” fiilini daha sık duyup kullanabilmektedir.

- Fiiller bazen mecaz anlamda içerebilmektedir.

Bankayı soydular. Patatesi soydu.

Bu durumda gerçek anlamda kullanım sıklığı ile mecaz anlamda kullanım sıklığı araştırılması bir konudur.

- Bazı fiiller, isimlerle birlikte yardımcı fiil şeklinde kullanılabilir. “söylemek”, “yalan söylemek, şarkı söylemek vb”

Bu durumda “söylemek” fiilin kullanım sıklığı belirlenirken yalın kullanımı mı yoksa yardımcı fiil şeklinde kullanımı da dahil tüm kullanımları mı göz önüne alınacağı konusunda kesin bir hüküm bulunmamaktadır. Bu çalışmada ise tüm kullanımları ayrı ayrı değerlendirilmiştir.

- Ettirgen ekleri getirilmiş bazı fiiller bazen birkaç ad durum eki gerektirebilir.

aldırmak: Bu kitabı babama aldırдым. Bu kitabı nereden aldırдың? Bu çalışmada bu tür fiillerin sıklık kullanımları sadece bir ad durum ekinde belirtilmektedir. Her ad durum eki için ayrı sıklık durumu belirtilmemiştir.

- Sadece tek bir ad durum eki gerektiren fiilleri tespit edip dipnot olarak belirt.

- Yapılan kelime sıklığı çalışmalarında hangi fiilin hangi ad durum ekiyle ne kadar sık kullanıldığı tespit edilmemiştir. Laf sokmak, elini cebine sokmak derken deyim olarak kullanılan yapısı (mecaz kullanımı) ve asıl anlamdaki kullanımı konusunda bir sıklık tablosu bulunmamaktadır. Telefonla sordum. Sana sordum. derken sormak fiilinin hangi kullanımda ne kadar sıklıkta kullanıldığı tespiti bulunmamaktadır.

Sakin ona söyleme! Bunu ben söyledim. Burada her iki cümlede de “söylemek” fiili kullanılmıştır. İkinci cümlede belirtme durumu eki gelen “bu” zamiri açıkça söylenmiştir. Birinci cümlede ise “ona” ifadesinden önce ya da sonra gizli bir “bunu, şunu gibi” belirtme durumu eki almış bir isim bulunmaktadır. Herkesi şikâyet etmişler. Kimseye şikâyet edemiyorlar. İkinci cümlede gizli bir “bir şeyi, onu vb” belirtme durumu eki almış isim bulunmaktadır.

- tavsiye etmek: Bana ne tavsiye edersin? Bana bunu tavsiye eder misin? Her iki cümlede kullanılan “tavsiye etmek” fiili farklı bir ad durum eki gerektirmiştir.

- Tek ad durum eki gerektiren fiiller, birkaç ad durum eki gerektirebilen fiiller olmak üzere fiiller sınıflandırılabilir.

vermek: Bu fiil üç ayrı ad durum ekiyle kullanılabilir. Yapılan araştırmalarda “vermek” fiilinin kullanım sıklığından bahsediliyor. Ancak “vermek” fiilinin hangi ad durum ekiyle ne kadar sıklıkta kullanıldığı tespit edilmemiştir.

vermek: Bize ödev vermeyin, yapmayız.

vermek: Bundan verme!

vermek: Bu kitabı verme!

- Türkçedeki ettirgen eki alan neredeyse tüm fiiller belirtme durumu eki gerektirmektedir.

Ancak oldurganlık ekleri alanlar bu kuralın dışındadır. Almak, aldırmaq, pişmek, pişirmek

- Her ne kadar ad durum ekleri adlara gelse de birlikte kullanıldığı fiilleri de etkilemektedir. Buna Arapçada harf-i cer, Rusçada İngilizcede ise preposition denmektedir.

- Özy Karadağ kelime sıklığı ve kelime yaygınlığı tablosu vermiş. Kelimeleri verirken ettirgen, edilgen, işteş çatı, yeterlilik ekleri alan fiilleri ayrı bir fiil olarak ele almıştır.

- İncelenen kelime sıklığı çalışmalarında en sık kullanılanlardan beşten sonraki rakamlar araştırmaya dahil edilmiştir. Beşten öncekiler dahil edilmemiştir.

- Türkçedeki bazı fiiller Rusçada farklı gruplar halinde ifade edilebilmektedir. Rusçada bitmiş ve bitmemiş fiiller vardır. Fiillerin genellikle bitmiş ya da bitmemiş hâli bulunmaktadır. İncelenen Rusça fiiller listesinde bitmiş ve bitmemiş fiillerin sayıları ayrı ayrı belirtilmiştir. Bu çalışmada, bu tür Rusça fiillerin Türkçe karşılığı tespit edilerek tek bir fiil hâlinde toplanıp yazılmıştır. Sözelimi Türkçe'deki "almak" fiili Rusçada получить ve взять şeklinde ifade edilmektedir. Rusçadaki bu iki fiil Türkçede tek fiil ile ifade edildiği için iki fiilin kullanım sıklık sayıları toplanarak tek bir rakam şeklinde yazılmıştır.

- Türkçedeki yeterlilik eylemi olan "-abilmek" tarihi süreç içinde ek haline dönüşerek fiillerin sonlarına bitişik halde getirilmeye başlamıştır. Rusçada bu fiilin karşılığı olan мочь fiili ise ayrı bir fiil olarak ikinci fiilden önce kullanılmaktadır. İncelenen Rusça fiil listesinde de bu fiilin kullanım sıklık sayısı ayrı yazılmıştır. Bu durumda Rusçadaki bu fiil araştırmada kullanılan listenin altına ayrı bir şekilde yazılmıştır.

- Araştırmaya konu olan tüm dillerdeki bazı fiiller, bazen iki nesneyle birlikte kullanılmaktadır. Bu durumda nesne olan isimlere farklı iki hâl eki yükleyebilir. Bu tür fiillerden bazıları şunlardır:

vermek, yasaklamak, ihsan etmek, istemek, giydirmek, bağışlamak, sunmak, yerleştirmek, anlamak, bilmek, görmek, bulmak, sanmak,

zannetmek, kabul etmek, edinmek, çevirmek, dönüştürmek ve ettirgen eki almış tüm fiiller.

Öğretmen başarılı öğrenciye takdir belgesini verdi. Buradaki “vermek” fiili kendisinden önceki “öğrenci” ve “belge” isimlerine farklı hâl eki yüklemiştir.

- Araştırmaya konu olan diller dilbilgisi ve taşımakta oldukları kültürler bakımından farklılık gösterdiği için bir dilde sık kullanılan bir fiil diğer dilde seyrek kullanılmakta, bazen de hiç kullanılmamaktadır. Sözelimi Rusçada sık kullanılan fiiller listesinde yer alan *являются* (1905 defa), *стоит* (1648 defa) fiili araştırmaya konu olan dillerde aynı sıklıkta kullanılmamaktadır.

Sonuç ve Tartışma

a. Sonuç

Araştırmanın çalışma grubuna giren bireylerin Türkçedeki fiillerin yabancılara öğretiminde en fazla zorlanan konulardan birisi olan fiillerin adlara yüklediği eklerde zorlandıkları tespit edilmiştir. Bu zorlanmanın temel dayanağı ise özellikle bazı fiillerin araştırmanın çalışma grubundaki dillerde isimlere farklı ad durum ekleri yüklemesidir. Araştırmaya konu olan diller yapıları ve kökenleri bakımından farklı dil ailelerinden oldukları için Türkçe fiilleri öğrenirken ad durum eklerinde zorlanmaktadırlar. Ad durum ekleriyle ilgili en çok yönelme, belirtme ve çıkma durumu eklerinde zorlanmaktadırlar.

b. Tartışma

1. Yabancılara Türkçe öğretimi konusunda kelime öğretimi, düzeye uygun sözlük hazırlama, dilbilgisi öğretimine yönelik çalışmalar yapmak, Türkçe ders kitabı ve okuma kitapları hazırlamada bu çalışmadan yararlanabilmek mümkündür.

2. Çalışma iki dillilere Türkçe öğretiminde de yararlı olacaktır.

3. Çalışma Türk soylulara Türkiye Türkçesini öğretiminde katkı sağlayacaktır.

4. Bazı fiiller farklı ad durum ekleri gerektirebilir. Bu çalışmada fiillerin hangi ad durum ekiyle ne kadar sıklıkta kullanıldığı üzerinde durulmamış, sadece genel sıklık durumu ele alınmıştır.

Türkçe: cevaplamak, İngilizce: to answer, Arapça: ايجابية

“cevaplamak” fiili isme belirtme durumu eki yüklemekte, İngilizcede yalın halde kullanılarak isme hiçbir preposition yüklememekte, Rusçada isme tamlayan durumu yüklemekte, Arapçada da isimden önce عن cer harfi getirilerek kullanılmaktadır. Türkçenin araştırmaya konu olan dilleri konuşanlara öğretimi sırasında bu kullanımı kavratarak pekiştirmek zordur. Yabancı dilin bir alışkanlık değiştirme olduğu göz önüne alındığında belleğe yerleşmiş olan böyle bir alışkanlığın değiştirilmesinin zor olsa da mümkün olmadığı görülecektir. Burada ağız ve lehçe öğretiminden yararlanılabilecektir. Nitekim aynı dilin farklı lehçe ya da ağızlarının kullanıldığı bir bölgeden başka bir bölgeye göç eden bireyler de başlarda yeni ağız veya lehçeyi hemen kabul etmeyerek bir süre alışık oldukları lehçe veya ağız kullanmaya devam etmektedirler. Ancak zamanla yeni lehçe veya ağza alışarak bunları kullanmaya başlamaktadırlar. Bu tür dil değişimine alışmak ise yaşla ve kültürel alt yapıyla ters orantılıdır.

Kaynakça

- [1]. Abdul Razak, Z. R. (2011). Modern Media Arabic: A Study Of Word Frequency In World Affairs And Sports Sections In Arabic Newspapers (Doctoral dissertation). University of Birmingham, Birmingham, UK.
- [2]. Aksan, Doğan (1998). Her Yönüyle Dil Ana Çizgileriyle Dilbilim. Türk Dil Kurumu Yayınları. Ankara.

- [3]. Aksoy, Ömer Âsım (1936). Bir Dili Öğrenmek İçin En Lüzumlu Kelimeler ve Bu Kelimelerin Belirtme Usulü. Gaziantep Halkevi Dil, Edebiyat, Tarih Şubesi Yayınları. Gaziantep.
- [4]. Al-Batal, M. (2006). Playing with words: Teaching vocabulary in the Arabic curriculum. In K. Wahba, L. England, & Z. Taha, Handbook for Arabic Language Teaching Professionals in the 21st Century (pp. 331–344). Mahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates, Inc.
- [5]. Alderson, J. C. (2007). Judging the Frequency of English Words. Applied Linguistics, 28(3), 383–409. doi:10.1093/applin/amm024
- [6]. Aşık, Ufuk (2007). Yabancılar İçin Temel Türkçe Sözcük Varlığının Oluşturulması, Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü. İzmir.
- [7]. Bailey, E. M. (No date). A list of Modern Arabic Words. Cairo: Nile Mission Press.
- [8]. Baş, Bayram (2006). 1985–2005 Yılları Arasında Çocuk Edebiyatı Sahasında Yazılmış Tahkiyeli Metinlerin Söz Varlığı Üzerine Bir Araştırma. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara.
- [9]. Buckwalter, T. and Dilworth Parkinson. 2011. A Frequency Dictionary of Arabic: Core Vocabulary For Learners. London: Routledge.
- [10]. Chujo, K. and Michael Genung. 2004. Comparing The Three Specialized Vocabularies Used in ‘Business English’, TOEIC, and British National Corpus spoken business communications. Practical English Studies 11: 49-63.

- [11]. Davies, M., & Gardner, D. (2010). Frequency dictionary of American English: word sketches, collocates, 177 and thematic lists. London: Routledge.
- [12]. Dolunay, Salih Kürşad (2009). İlköğretim İkinci Kademede Zaman Ekleri ve Fonksiyonlarının Öğretimi. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara.
- [13]. Dolunay, Salih Kürşad (2012). Türkçe ve Dil Bilgisi Öğretiminde Sıklık Çalışmalarının Yeri. Gazi Türkiyat. Sayı 10. İçinde: 81-79.
- [14]. Göz, İlyas (2003). Yazılı Türkçenin Kelime Sıklığı Sözlüğü. Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- [15]. Graves, Michale F. (1989). A Quantitative and Qualitative Study of Elementary School Children's Vocabularies. Journal of Educational Research 82 March-April (4) 302-309).
- [16]. Harit, Ömer (1971). Kelime Hazinesi Araştırması. MEB Planlama Araştırma ve Koordinasyon Dairesi Yayını. Ankara.
- [17]. İnce, Halide Gamze (2006). Türkçede Kelime Öğretimi. Yayımlanmamış Yüksek Lisan Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. Bolu.
- [18]. Karadağ, Özay (2005). İlköğretim Birinci Kademe Öğrencilerinin Kelime Hazinesi Üzerine Bir Araştırma. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi. Ankara.
- [19]. Keklik, Saadettin (2009) On Bir Yaşına Kadar Çocukta Dil Edinimi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- [20]. Kirca, Nesrin Zengin (1992). İlkokulun Dört ve Beşinci Sınıflarında Türkçe Eğitimi ve Öğretimi Üzerine Araştırmalar:1 Türkçe Ders Kitapları. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Ankara.

- [21]. Koçak, Hikmet (1999). Sağlık Meslek Lisesi Öğrencilerinin Kelime Hazinesi ile İlgili Bir Araştırma. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Ankara.
- [22]. Korkmaz, Zeynep (2003). Türkiye Türkçesi Grameri: Şekil Bilgisi, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- [23]. Kurudayıoğlu, Mehmet (2005). İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Kelime Hazinesi Üzerine Bir Araştırma. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara.
- [24]. Kuş, Bahri (2015). Ters Dizim Sözlüklerinin Türk Dili Çalışmalarındaki Yeri ve Önemi. Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü (TAED), Erzurum. (İçinde:103-115).
- [25]. Landau, Jacob M. (1959). A Word Count of Modern Arabic Prose. New York: American Council of Learned Societies.
- [26]. Lennart, Lönngren (1993). The Frequency Dictionary of Modern Russian, Studia Slavica Upsaliensia, Uppsala.
- [27]. Maccariouse, E. and R. Rummny (1968). Word count of Elementary Modern Literary Arabic Text books. An Arbor: University of Michigan.
- [28]. Maccariouse, E. and R. Rummny (1968). Word count of Elementary Modern Literary Arabic Text books. An Arbor: University of Michigan.
- [29]. Milton, J. (2007). Lexical profiles, learning styles and the construct validity of lexical size tests. In H. 185Daller, J. Milton, & J. Treffers-Daller (Eds.), *Modelling and Assessing Vocabulary Knowledge* (pp. 47–58). Cambridge: Cambridge University Press.

- [30]. Moser, J. N. (2013). Bringing the lexical approach to TAFL: Evaluating the primary lexicon in part one of the Al-Kitaab fii ta'allum al-'arabiyya Arabic as a foreign language textbook series. (Master's Thesis), University of Arizona.
- [31]. Nation, I.S.P. (2001). Learning Vocabulary in Another Language. Cambridge University Press, United Kingdom.
- [32]. Nelson, M.B., and Richard West. 2000. Corpus-based Study of the Lexis of Business English and Business English Teaching Materials. University of Manchester.
- [33]. Ölker, Gökhan (2011a). Yazılı Türkçenin Kelime Sıklığı Sözlüğü (1945-1950) Arası. Yayımlanmış Doktora Tezi. Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. Konya.
- [34]. Ölker, Gökhan (2011b). Yazılı Türkçenin Kelime Sıklığı Sözlüğü. Kömen Yayınları, Konya.
- [35]. Özcan, Emrah (2006). Başlangıç Düzeyde Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Sözlükçe Çalışması. Yayımlanmamış Yüksek Lisan Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul.
- [36]. Pierce, Joe E. (1960). Türkçe Kelime Sayımı. MEB Yayın Müdürlüğü Basılı Eğitim Malzemeleri Hazırlama Merkezi. Ankara.
- [37]. Robert Stephen Ricks, M.A. (2015). The Development Of Frequency-Based Assessments Of Vocabulary Breadth And Depth For L2 Arabic, submitted to the Faculty of the Graduate School of Arts and Sciences of Georgetown University.
- [38]. Schmitt, N. (2010). *Researching Vocabulary: A Vocabulary Research Manual*. New York: Palgrave Macmillan.

- [39]. Süleymanoğlu, Hayriye Memoğlu (2006). Türkçenin Ters Sıklık Sözlüğü. Kurmay Basım Yayın Dağıtım, Ankara.
- [40]. Süleymanoğlu, Hayriye Memoğlu (2014). Türkçenin Sıklık Sözlüğü:Edebi Eserlerde Sık Kullanılan Sözcükler. Hatipoğlu Yayınevi, Ankara.
- [41]. Tekcan, A.İ., Göz İ., Yalçın S., Akırmak Ü., Serbest S., Fırat C., Rodoplu S. (2002). Türk Psikoloji Dergisi. Yazılı Türkçenin Kelime Sıklığı. Aralık 2002. Cilt 17. Sayı 50.
- [42]. Yazı, Zafer (2005). Orta Öğretim 10. Sınıf öğrencilerinin Kelime Hazinesi Üzerine Bir Araştırma. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara.
- [43]. Yiğittürk, Hasan (2005). Orta Öğretim 9. Sınıf öğrencilerinin Kelime Hazinesi Üzerine Bir Araştırma. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara.
- [44]. Ляшевская, О. Н., Шаров, С. А. (2009). Новый частотный словарь Русской лексики, Москва.
- [45]. Пляшевкая, О. Н., Шаров, С. А. (2009). Частотный словарь современно русской лексики, Москва.
- [46]. Поляков, А. Е. (1999). “Электронный словарь языка писателя (на примере языка А.С. Грибоедова)” Труды Международного семинара Диалог–99 по компьютерной лингвистике и ее приложениям. Таруса.
- [47]. Шайкевич А. Я., Андрющенко В. М., Ребецкая Н.А. (2008). Статистический словарь языка русской газеты (1990–е годы).

بريل، موسى (1940) قاموس الصحافة العربية. الجامع العربية. القدس.
الحسون، عبد الرحمن وصباح هرمزي (1973) الثروة اللغوية عند الأطفال من خلال
أقاصيصهم. وزارة التعليم العالي والبحث العلمي. بغداد.
خاطر، محمود رشدي (1955) قائمة المفردات الشائعة في اللغة العربية. المركز الدولي للتربية
الأساسية في العالم العربي.
تميعط، رشدي (1982) دليل عمل في إعداد المواد التعليمية. جامعة أم القرى. مكة المكرمة.
عاقل، فاخر (1953) الفردات الأساسية للقراءة الابتدائية. دمشق.
عبده، داود عطية (1979) المفردات الشائعة في اللغة العربية. جامعة الرياض. الرياض.
اللجنة الدائمة للرصيد اللغوي (1975) الرصيد اللغوي الوظيفي للمرحلة الأولى من التعليم
الابتدائي. الهيئة الاستشارية للمغرب العربي في التربية والتعليم. تونس.
يونس، فتحي علي (1974) الكلمات الشائعة في كلايم تلاميذ الصفوف الأولى من المرحلة
الابتدائية وتقويم بعض مجالات تدريس اللغة في ضوءها. جامعة عين شمس، رسالة
دكتوراه غير منشور.

Ek: Araştırmaya Konu Olan Fiilerin Listesi

abartmak	alışveriş	aşmak	bakmak
acele etmek	yapmak	atabilmek	banyo
acı çekmek	alışveriş	atamak	yapmak
acıkmak	yapmak	ateş etmek	barışmak
acımak	alkışlamak	atılmak	basmak
acımak	almak	atlamak	basmak
(merhamet	analiz etmek	atlamak	bastırmak
etmek)	anımsamak	atlatmak	başarabilmek
acıtmak	anlamak	atmak	başarılı olmak
açıklamak	anlaşabilmek	atmak	başarmak
açıklayabilmek	anlaşılmak	avlamak	başlamak
açılmak	anlaşma	ayarlamak	başlatmak
açmak	yapmak	aydınlatmak	başvurmak
ad vermek	anlaşmak	ayılmak	batırmak
sığmak	anlatabilmek	ayırabilmek	batmak
adlandırmak	anlatılmak	ayırarak	bayılmak
affetmek	anlatmak	ayirt etmek	becermek
ağlamak	anlatmak	ayirtmek	beğenebilmek
ağlatmak	anlayabilmek	ayrılabilir	beğenmek
ağrılamak	anmak	ayrılmak	beklemek
akıtmak	aramak	ayrım	bekletmek
akmak	araştırma	yapmak	belirlemek
aksırmak	yapmak	azalmak	belirmek
aktarmak	araştırmak	azaltmak	belirtmek
alabilmek	aratmak	azarlamak	bellemek
alay etmek	arkadaş	bağırarak	belli etmek
aldatmak	olmak	bağışlamak	belli olmak
aldırmak	artmak	bağlamak	benimsemek
aldırmak	arttırmak	bağlanmak	benzemek
alıkoymak	arzu etmek	bahse girmek	benzetmek
alınmak	arzulamak	bahsetmek	beslemek
alışmak	asılmak	bakabilmek	beslenmek
alışmak	asmak	bakınmak	betimlemek
alıştırmak	aşık olmak	bakmak	bıkmak
			bırakmak

bırakmak	bunalmak	çıkarmak	denmek /
biçmek	buyurmak	çıkartmak	denilmek
bildirmek	büyülemek	çıkarmak	ders yapmak
bilebilmek	büyümek	çıkarmak	dertleşmek
bilgilendirmek	büyütmek	çıkarmak	destek olmak
bilinmek	canlandırmak	çırpınmak	desteklemek
bilmek	canlanmak	çiğnemek	devam etmek
bindirmek	caymak	çizdirmek	devirmek
binebilmek	cesaret etmek	çizmek	devrilmek
binmek	cesaret	çoğalmak	didinmek
binmek	vermek	çökmek	dikilmek
biriktirmek	cevap vermek	çözmek	ağaç
birleşmek	cevaplamak	çürümek	dikkat etmek
birleştirmek	ceza vermek	dağılmak	dikmek ağaç
bitirebilmek	cezalandırmak	dağıtmak	dikmek elbise
bitirmek	çabalamak	dalmak	diktirmek
bitmek	çağırarak	danışmak	dilemek
boğmak	çağırarak	dans etmek	dilenmek
boğulmak	çalınmak	darılmak	dinlemek
borcu olmak	çalışmak	davet etmek	dinlenmek
borç almak	çalışmak	davranmak	dinletmek
borç vermek	çalışmak	dayamak	diyebilmek
boş vermek	çalışmak	dayanabilmek	dizmek
boşanmak	çalıştırmak	dayanmak	doğmak
boyamak	çalmak	değer vermek	doğramak
bozdurmak	çalmak	değerlendirmek	doğrulamak
bozmak	çarpmak	değişmek	doğurmak
bozulmak	çarpmak	değiştirmek	dokunmak
bozulmak	çarpmak	değmek	dokunmak
bölmek	çatlamak	(dokunmak)	dokunmak
bulabilmek	çatmak	delinmek	(temas
bulanmak	çekilmek	delirmek	etmek)
bulmak	çekinmek	delmek	dolaşmak
bulunabilmek	çekmek	demek	dolaşmak
bulunmak	çektirmek	demek	dolaştırmak
buluşmak	çevirmek	demlemek	doldurmak
buluşmak	çıkabilmek	denemek	dolmak

dondurmak	edilmek	ezmek	gerilemek
donmak	edinmek	faks çekmek	germek
dost olmak	eğilmek	fark etmek	getirmek
doyabilmek	eğitim	farkına	gezdirmek
doymak	vermek	varmak	gezebilmek
doyurmak	eğitmek	faydalanmak	gezilmek
dökebilmek	eğlenmek	feda etmek	gezip tozmak
dökmek	eğmek	fethetmek	gezmek
dökülmek	eklemek	fırçalamak	gezmek
döndürmek	ekmek	fırlamak	gırgırlamak
dönebilmek	el sallamak	fırlatmak	gidebilmek
dönmek	elde etmek	fırsat vermek	gidermek
dönmek	eleştirmek	fısıldamak	gidilmek
dönüşmek	emanet etmek	fotoğraf	girebilmek
dövmek	emek	çekmek	girilmek
dövüşmek	vermek	garanti etmek	girişmek
dua etmek	emeklemek	garantilemek	girmek
durabilmek	emin olmak	gayret etmek	gitmek
durdurmak	emir vermek	gecikmek	gitmek
durmak	emmek	geçebilmek	giydirmek
duş almak	emretmek	geçinmek	giyinmek
duymak	emzirmek	geçirmek	giymek
duyulmak	emdirmek	geçmek	gizlemek
düşman	engellemek	geçmek	gizlenmek
olmak	erimek	geçmek	göçmek
düşmek	erişmek	gelebilmek	gömmek
düşmek	ermek	gelişmek	göndermek
düşünebilmek	ertelemek	geliştirebilmek	gönüllü
düşünmek	eskimek	geliştirmek	olmak
düşürmek	esmek	gelmek	görebilmek
düzelmek	esnemek	gelmek	görmek
düzeltilmek	eşlik etmek	gelmek	görölmek
düzenlemek	etkilemek	genişletmek	görünmek
düzenlenmek	etkilenmek	gerçekleşmek	görüşebilmek
ebelemek	etmek	gerçekleştirmek	görüşmek
ebelenmek	evlenmek	gerekmek	gösterilmek
edebilmek	ezberlemek	gerektirmek	göstermek

götürmek	hedeflemek	iltica etmek	itiraz etmek
gözetlemek	hesaplamak	imek	itmek
gözlemek	heyecanlanmak	imrenmek	ittirmek
gözükmek	hızlandırmak	imza atmak	iyileşmek
gurur	hızlanmak	imzalamak	iyileştirmek
duymak	hissetmek	imzalatmak	iyilik yapmak
güldürmek	hizmet etmek	inanabilmek	izin almak
gülmek	hoşlanmak	inandırmak	izin istemek
gülümsemek	ısınmak	inanmak	izin vermek
güneşlenmek	ısırmak	inanmak	izlemek
gürlemek	ısıtmak	incelemek	kaba
güvenmek	icat etmek	incitmek	davranmak
güzel olmak	içirmek	indirmek	kabul etmek
güzelleştirmek	içmek	inebilmek	kabullenmek
haber vermek	idare etmek	inmek	kaçınmak
haberleşmek	iddia etmek	inmek	kaçırmak
hak etmek	ifade etmek	inşa etmek	kaçmak
hakaret etmek	iftira atmak	iptal etmek	kahretmek
halletmek	iğrenmek	islamak	kahvaltı
harcamak	ihanet etmek	islanmak	etmek
hareket etmek	ihmal etmek	islatmak	kalabilmek
hasta olmak	ihtiyacı	ismarlamak	kaldırmak
hastalanmak	olmak	ismarlamak	kalkabilmek
haşlamak	ikna etmek	ispat etmek	kalkışmak
hatırlamak	ilaçlamak	ispatlamak	kalkmak
hatırlatmak	ilan etmek	israf etmek	kalkmak
havalanmak	ilave etmek	israr etmek	kalmak!
havlamak	ileri sürmek	istekli olmak	kanamak
hayal etmek	ilerlemek	istemek	kandırmak
hayran olmak	iletmek	istenmek	kanıtlamak
hayret etmek	ilgilendirmek	istifa etmek	kanmak
hazır olmak	ilgilenmek	işaret etmek	kanunlaştırmak
hazırlamak	ilginç bulmak	işaretlemek	kapamak
hazırlanmak	ilginç gelmek	işitmek	kapanmak
hazırlık	ilgisiz	işlemek	kapatmak
yapmak	kalmak	işletmek	kapılmak
heceleme	ilgisiz olmak	itiraf etmek	kaplamak

kapmak	kesmek	korumak	memnun
kapsamak	keşfetmek	korunmak	etmek
karalamak	kılmak	koşmak	memnun
karar vermek	kınamak	koşturmak	olmak
kararlaştırmak	kıyırdamak	kovalamak	merak etmek
kararmak	kırabilmek	kovmak	meraklı
karışmak	kırılmak	koyabilmek	olmak
karıştırmak	kırmak	koymak	methetmek
karşı koymak	kıskanmak	koyulmak	meydana
karşı olmak	kıvırmak	kötü olmak	gelmek
karşılama	kıymak	kötülük	mezun olmak
karşılaşmak	kızarmak	yapmak	mırıldanmak
karşılaştırmak	kızartmak	kucaklamak	minnettar
kastetmek	kızdırmak	kullanılmak	olmak
kaşımak	kızmak	kullanmak	muayene
katılmak	kilitlemek	kurabilmek	etmek
katlamak	kiralamak	kurmak	muayene
katlanmak	kiraya	kurtarmak	olmak
katmak	vermek	kurtulmak	muhtaç
kavga etmek	kirletmek	kurulamak	olmak
kavramak	koklamak	kurulmak	mukayese
kavuşmak	kokmak	kurumak	etmek
kaybetmek	konmak	kurutmak	mutlu etmek
kaybolmak	konmak	kuşatmak	mutlu olmak
kaydetmek	kontrol etmek	kuşkulanmak	müjde
kaydolmak	konulmak	kutlamak	vermek
kaymak	konuşabilmek	küfretmek	mümkün
kaynaklanmak	konuşmak	küfür etmek	olmak
kaynamak	konuşmak	küsebilmek	müsaade
kaynatmak	konuşmak	küsmek	etmek
kazanabilmek	koparmak	maç yapmak	nakletmek
kazandırmak	kopmak	mahkum	namaz
kazanmak	kopya	etmek	kılmak
kazıklamak	çekmek	mal olmak	nefes almak
kazmak	kopyalamak	mecbur	nefret etmek
kemirmek	korkmak	olmak	neticelendirmek
kesilmek	korkutmak	mektuplaşmak	nişanlanmak

niyet etmek	ödemek	pansuman	randevu
notkalamak	ödetmek	yaptırmak	vermek
not bırakmak	ödeyebilmek	para çekmek	rastlamak
not etmek	ödül vermek	parçalamak	rastlaşmak
okşamak	ödüllendirmek	parçalanmak	razı olmak
okumak	ödünc almak	parıldamak	reddetmek
okumak	ödünc	park etmek	renklendirmek
okunmak	vermek	parlamak	resim
okutmak	öfkelenmek	patlamak	yapmak
okuyabilmek	öğrenebilmek	paylaşabilmek	rica etmek
olabilemek	öğrenmek	paylaşmak	rica etmek
olmak	öğretmek	pazarlık	rüya görmek
olmak	öğretmek	etmek	sabretmek
oluşmak	öğüt vermek	pekiştirmek	sabunlamak
oluşturmak	öksürmek	piknik	saçmak
onarmak	ölçmek	yapmak	sadık olmak
onaylamak	öldürmek	pisletmek	sağlamak
organize	öldürmek	pişirmek	sahip olmak
etmek	öldürülmek	pişman etmek	sakınmak
ortak olmak	ölmek	pişman	sakinleştirmek
ortak olmak	öncü olmak	olmak	saklamak
ortaya	önemsemek	pişmek	saklamak
çıkarmak	önermek	planlamak	saklanmak
ortaya	önlemek	postalamak	saldırmak
çıkarmak	öpmek	postalamak	sallamak
otlatmak	örmek	programlamak	sallanmak
oturmak	örnek olmak	prova etmek	salmak
oturmak	örnek vermek	puan vermek	sanmak
oturtmak	örtmek	püskürtmek	sapmak
ovmak	ötmek	rahat etmek	saptamak
oy vermek	övmek	rahatlamak	saptırmak
oyalamak	özenmek	rahatlatmak	sarılmak
oylamak	özlemek	rahatsız	sarmak
oynamak	özletmek	etmek	sarsmak
oynanmak	özür dilemek	rakip olmak	satılmak
oynatmak	paketlemek	randevu	satın almak
oynayabilmek		almak	satmak

savaşmak	sezmek	söylemek	tahlil etmek
savunmak	sıçramak	söylenmek	tahmin etmek
saygı	sığdırabilmek	söyleyebilmek	tahrik etmek
göstermek	sıgınmak	söz etmek	tahsil etmek
sayıklamak	sıkılmak	söz etmek	tahsil yapmak
sayılmak	sıkışmak	söz vermek	takdim etmek
sayışmak	sıkıştırmak	sözlenmek	takdir etmek
saymak	sıkamak	sözleşmek	takılmak
saymak	sınıflandırmak	su vermek	takip etmek
(saygı	sınır dışı	suçlamak	taklit etmek
duymak)	etmek	sulamak	takmak
sebep olmak	sıralamak	sunak	tamamlamak
seçilmek	silmek	sunmak	tamamlanmak
seçmek	sinir olmak	susamak	tamir etmek
seçmek	sinirlendirmek	susmak	tamir
selam	sinirlenmek	susturmak	ettirmek
söylemek	sobelemek	süpürmek	tanımak
selam	sobelenmek	sürdürmek	tanımlamak
vermek	sobeleyebilmek	sürmek	tanışmak
selamlamak	sohbet etmek	sürüklemek	tanıştırmak
serbest	sokmak	sürünmek	tanıtmak
bırakmak	sollamak	süslemek	tapmak
sergilemek	somutlaştırmak	şahit olmak	taramak
serinlemek	sona ermek	şaka yapmak	tarif etmek
sermek	sonuçlandırmak	şakalaşmak	tartışmak
seslenmek	sormak	şarkı	tartışmak
sevdirmek	sormak	söylemek	tartmak
sevebilmek	sormak	şaşırmak	tasarlamak
sevgi	sorumlu	şaşırtmak	tasvip etmek
göstermek	olmak	şaşmak	taşımak
sevilmek	soruşturmak	şikayet etmek	taşınmak
sevindirmek	soymak	şikayet etmek	taşımak
sevinmek	soyunmak	şişmek	tatil olmak
sevmek	sökmek	şüphelenmek	tatil yapmak
seyahat	söndürmek	tabettirmek	tatmak
etmek	sönmek	tahammül	tatmin etmek
seyretmek	söylemek	etmek	tavsiye almak

tavsiye etmek	tutulmak	uzamak	yakalayabilmek
tavsiye etmek	tutunmak	uzanmak	yakınlaşmak
tazelemek	tutuşmak	uzatmak	yakışmak
tedavi etmek	tükenmek	üfleme	yaklaşmak
tehdit etmek	tüketmek	ümit etmek	yakmak
teklif etmek	tütmek	üretmek	yalamak
tekmelemek	uçmak	üşümek	yalan
tekrar etmek	uçurmak	ütü yapmak	söylemek
tekrarlamak	uğramak	ütülemek	yalvarmak
telaşlanmak	uğraşmak	üye olmak	yanaşmak
telefon etmek	ulaşabilmek	üzme	yanılmak
temin etmek	ulaşmak	üzülmek	yanıtlamak
temizlemek	ummak	varmak	yanmak
temsil etmek	umursamak	varsaymak	yansımak
tercih etmek	umut etmek	vazgeçebilmek	yansıtma
tercüme	umutlanmak	vazgeçilmek	yapabilmek
etmek	unutabilmek	vazgeçmek	yapılmak
terk etmek	unutmak	veda etmek	yapışmak
terk etmek	unutturmak	vedalaşmak	yapıştırmak
terlemek	unutulmak	vefat etmek	yapmak
teselli etmek	unutulmak	verebilmek	yapmak
teslim etmek	usanmak	verilmek	yapmak
tespit etmek	utandırmak	vermek	yaptırmak
teşekkür	utanmak	vermek	yaralamak
etmek	uyandırmak	vermek	yaralanmak
teşekküre	uyanmak	vermek	yaramak
etmek	uyarmak	vurabilmek	yararlanmak
tırmalamak	uydurmak	vurgulamak	yaratmak
tırmanmak	uygulamak	vurmak	yardım
titremek	uymak	vurmak	edebilmek
toparlanmak	uyumak	vurulmak	yardım etmek
toplamak	uyutmak	yabancı	yardımcı
toplanmak	uyuyabilmek	olmak	olmak
tutabilmek	uzak olmak	yabancılaşmak	yargulamak
tutmak	uzak olmak	yağmak	yarılmak
tutturmak	uzaklaşmak	yakalamak	yarışmak
tutuklamak	uzaklaştırmak	yakalanmak	yarmak

yasak olmak	yemin etmek	yırtmak	yuvarlanmak
yasaklamak	yenilemek	yitirmek	yüklemek
yaşamak	yenilmek	yiyelemek	yükselmek
yaşamak	yenmek	yok etmek	yükseltmek
yaşanmak	yerine	yok olmak	yürümek
yaşayabilmek	getirmek	yol	yürüyebilmek
yaşlanmak	yerleşmek	göstermek	yüzmek
yatırmak	yerleştirmek	yolcu etmek	zannetmek
yatmak	yetişmek	yollamak	zarar vermek
yazabilmek	yetiştirmek	yormak	zehirlenmek
yazdırmak	yetmek	yorulmak	zengin olmak
yazılmak	yığılmak	yönelmek	zevk almak
yazmak	yıkamak	yöneltmek	zıplamak
yazmak	yıkanmak	yönetmek	ziyaret etmek
yedirmek	yıklamak	yönlendirmek	zorlamak
yeltenmek	yıkmak	yummak	zorlanmak
yemek	yılmak	yutmak	
yemek yemek	yırılmak	yuvarlamak	

Yazar Kılavuzu

Aşağıda belirtilen yayın ilkeleri ve yazım kurallarına uygun olarak hazırlanmış yazılar, “makale sunum formu” ile birlikte e-posta yoluyla aşağıdaki adreslere gönderilebilir.

Çevirisi yapılmış makalelerin değerlendirmeye alınabilmesi için özgün metinlerin ve makale sahibinden (asıl yazar veya hak sahibi yayınevi) izin yazılarının da gönderilmesi zorunludur.

Ön inceleme ve hakem değerlendirmesi doğrultusunda geliştirilmek ve/veya düzeltilmek üzere yazarlarına geri gönderilen yazılar, gerekli düzeltmeler yapılarak en geç, bir ay içinde tekrar dergiye ulaştırılır.

Yapılan ön incelemede yazım kurallarına uyulmadığı tespit edilen makaleler düzeltilmesi için yazarına iade edilir ve yayım programına alınmaz.

Yayın İlkeleri

Aydın Tömer Dil Dergisi, tüm bilim insanlarının, Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesi alanında doğrudan ya da dolaylı ilgisi olan bilimsel çalışmalarını ilgili çevrelere duyurmak amacıyla yılda iki sayı ve basılı olarak yayımlanan ulusal hakemli bir dergidir.

Dergiye gönderilecek yazılarda öncelikle alanına katkı sağlayan özgün nitelikte bir ‘araştırma makale’ veya daha önce yayımlanmış çalışmalarını değerlendiren, bu konuda yeni ve dikkate değer görüşler ortaya koyan bir ‘derleme makale’ olması şartı aranır. Ayrıca, ilgili alanlarda yayımlanan bilimsel kitaplara ait makale formatındaki değerlendirme yazıları ile kitap eleştirileri de derginin yayım kapsamı içindedir.

Yayın kurulunun kararı ile alanında katkısı olduğu düşünülen yabancı dilden özgün makalelerin İngilizce veya Türkçe çevirilerine de derginin üçte birini geçmemek kaydı ile yer verilebilir. Çeviri makalelerin yayımlanabilmesi için çeviri metin ile birlikte özgün makalenin yazarından ya da hak sahibinden alınacak izin yazısının da gönderilmesi zorunludur.

Makalelerin dergide yayımlanabilmesi için, daha önce bir başka yerde yayımlanmamış veya yayımlanmak üzere kabul edilmemiş olması gerekir. Bilimsel bir toplantıda sunulmuş ancak basılmamış bildirilerden üretilmiş makaleler, bu durum dipnotta açıkça belirtilmek koşuluyla kabul edilebilir.

Makalelerin Değerlendirilmesi ve Yayın Süreci

Yayın için gönderilen makalelerin değerlendirilmesinde bilimsel nitelik en önemli ölçüttür. Dergiye gönderilen tüm makaleler, Yayın Kurulu'nca dergi yayın ilkelerine uygunluk ve nitelik bakımından değerlendirilir. Yayın kurulu, gönderilen bir makaleyi yayımlayıp yayımlamama ve gerekli gördüğü durumlarda makale üzerinde düzeltmeler yapma hakkına sahiptir. Yapılan ön inceleme sonucunda yayına uygun bulunmayan makale, değerlendirme sürecine alınmayarak yazarına bilgi verilir. Eksiklikleri varsa düzeltilmesi ve tekrar gönderilmesi için yazarına iade edilir. Yayına uygun bulunan makale, değerlendirilmek üzere ilgili alandaki üç hakeme gönderilir. Hakemler, gönderilen makaleleri yöntem, içerik ve özgünlük açısından inceleyerek yayına uygun olup olmadığına karar verirler. Belirlenen süre içinde gelen hakem raporları göz önünde bulundurularak, makalenin yayınlanıp yayınlanmamasına karar yetkisi yayın kurulundadır. Makaleler, Yayın Kurulu tarafından uygun görülen bir sayıda yayımlanmak üzere programa alınır ve yazarı bilgilendirilir. Hakemlerin isimleri gizli tutulur ve raporlar beş yıl süre ile saklanır. Makalenin yayımlanmasının ardından bir ay içinde yazarına makalenin yer aldığı sayıdan 3 adet gönderilir.

Değerlendirme sürecinden geçerek yayımlanması kabul edilen yazıların telif hakkı İstanbul Aydın Üniversitesi'ne devredilmiş sayılır. Bu nedenle yazılarla birlikte yayın haklarının dergiye devredildiğine ilişkin bir sözleşmenin bulunduğu "makale sunum formu"nun da doldurulup gönderilmesi gerekmektedir.

Dergide yayımlanan yazılardaki görüşlerin ve çevirilerin bilimsel, etik ve yasal sorumlulukları yazarlarına aittir. Yazı ve fotoğraflardan, kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir. Ancak, yayımlanan yazılar dergi yönetiminin yazılı izni olmaksızın başka bir yerde (basılı olarak ya da internet ortamında) yeniden yayımlanamaz. Yazar, yazısının/makalesinin mevcut dergide yayımlandığını belirtmek kaydı ile tümünü ya da bir bölümünü kendi amaçları için çoğaltma hakkına sahiptir.

Dergiye yazı gönderen tüm yazarlar bu ilkeleri kabul etmiş sayılır.

Yayın Dili

Derginin yayın dili Türkiye Türkçesi veya İngilizce'dir.

Yazım Kuralları

I. Ana Başlık

İçerikle uyumlu, onu en iyi ifade eden bir başlık olmalı ve **koyu** harflerle yazılmalıdır. Makalenin başlığı sözcüklerin ilk harfi büyük olacak biçimde yazılmalı ve en fazla 10-12 sözcük arasında olmalıdır.

II. Yazar ad(lar)ı ve adres(ler)i

Yazar(lar)ın ad(lar)ı ve soyad(lar)ı **koyu**, adresler ise *eğik* harflerle yazılmalı; yazar(lar)ın varsa görev yaptığı kurum(lar), haberleşme ve e-posta adres(ler)i ilk sayfada dipnot ile belirtilmelidir.

III. Özet

Makalenin başında, konuyu kısa ve öz biçimde ifade eden ve en az 100, en fazla 150 sözcükten oluşan Türkçe ve İngilizce “özet” (abstract) bulunmalıdır. Özet içinde, yararlanılan kaynaklara, şekil ve çizelge numaralarına değinilmemeli; dipnot kullanılmamalıdır. Türkçe ve İngilizce özetlerin altında bir satır boşluk bırakılarak, en az 3, en çok 5 sözcükten oluşan anahtar sözcükler (keywords) verilmelidir. Yazılan İngilizce özetin (abstract) üzerinde makalenin İngilizce başlığı da verilmelidir.

IV. Ana Metin

A4 sayfa boyutunda (29.7x21 cm.), MS Word programı, Times New Roman yazı karakteri ile, 12 punto ve 1.5 satır aralığıyla yazılmalıdır. Sayfa kenarlarında üst 3 cm., alt 3 cm., sol 3 cm., sağ 3 cm. boşluk bırakılmalı ve sayfalar numaralandırılmalıdır. Yazılar özet, abstract, şekil ve tablo yazıları da dahil 6.000 (altıbin) sözcüğü geçmemelidir. Metin içinde vurgulanması gereken kısımlar, koyu değil eğik harflerle ya da tek tırnak içinde yazılmalıdır. Metinde tırnak işareti + eğik harfler gibi çifte vurgulamalara asla yer verilmemelidir.

V. Bölüm Başlıkları

Makalede, düzenli bir bilgi aktarımı sağlamak üzere ara ve alt başlıklar kullanılabilir. Makaledeki tüm ara (normal) ve alt başlıklar (yatık) 12 punto ile sözcüklerin yalnız ilk harfleri büyük, koyu karakterde yazılmalı; alt başlıkların sonunda iki nokta üst üste konulmamalı ve bir satır sonra devam edilmelidir.

VI. Tablolar ve Şekiller

Tabloların numarası ve başlığı bulunmalı, siyah-beyaz baskıya uygun hazırlanmalıdır. Tablo ve şekiller ayrı ayrı sıra sayısı verilerek numaralandırılmalıdır. Tablo çiziminde dikey çizgiler kullanılmamalıdır.

Yatay çizgiler ise yalnızca tablo içindeki alt başlıkları birbirinden ayırmak için kullanılmalıdır. Tablo numarası üste, tam sola dayalı olarak dik (normal); tablo adı ise, her sözcüğün ilk harfi büyük olmak üzere eğik (italik) yazılmalıdır. Tablolar metin içinde bulunması gereken yerlerde olmalıdır.

→ Örnek: **Tablo 1:** Farklı yaklaşımların karşılaştırmalı analizi

Şekil numaraları ve adları şeklin hemen altına ortalı şekilde yazılmalıdır. Şekil numarası eğik yazılmalı, nokta ile bitmeli, hemen ardından sadece ilk harf büyük olmak üzere şekil adı dik yazılmalıdır.

VII. Görseller

Yazı içerisinde resim, fotoğraf ya da özel çizimler varsa bu belgeler kısa kenarı 10 cm olacak şekilde 300 ppi'da (300 pixels per inch kalitesinde) taranmalı, JPEG formatında kaydedilmeli, ayrıca metin içinde kullanılan tüm görsel gereçler makaleye ek olarak JPEG formatıyla gönderilmelidir. İnternette indirilen görsellerin de 10 cm-300 ppi kurallarına uygun olması gerekmektedir. Görsellerin adlandırılmalarında, şekil ve çizelgelerdeki kurallara uyulmalıdır. Dergi yayın kurulu, teknik olarak problemlili ya da düşük kaliteli resim dosyalarını yeniden talep edebilir ya da makaleden tümüyle çıkartabilir. Kaynak olarak kullanılacak görüntülerin kalitesinden ve yayımlanıp yayımlanmamasından yazar(lar) sorumludur.

Resim ve fotoğraflar siyah beyaz baskıya uygun hazırlanmalıdır. Görsel numaraları ve adları görsellerin hemen altına ortalı şekilde, eğik yazılmalıdır. Görsel tipi ve numarası eğik yazılmalı (*Resim 1.*; *Şekil 1.*), nokta ile bitmeli, hemen yanından sadece ilk harf büyük olmak üzere görsel adı dik (normal) yazı karakteri ile yazılmalıdır.

→ Örnek: *Resim 10.* Wassily Kandinsky, 'Kompozisyon' (Anna-Carola Krausse, 2005: 91).

Şekil, çizelge ve resimlerin kullanıldığı sayfa sayısı 10'u geçmemeli, işgâl ettikleri alan yazının üçte birini aşmamalıdır. Teknik imkâna sahip yazarlar, şekil, çizelge ve resimleri aynen basılabilecek nitelikte olmak şartı ile metin içindeki yerlerine yerleştirebilirler. Bu imkâna sahip olmayanlar, bunlar için metin içinde aynı boyutta boşluk bırakarak içine şekil, çizelge veya resim numaralarını yazabilirler.

VIII. Dipnotlar

Dipnot kaynak göstermek için kullanılmamalı, dipnot kullanımına yalnızca açıklayıcı ek bilgileri için başvurulmalı ve otomatik numaralandırma yoluna gidilmelidir.

IX. Alıntı ve Göndermeler/Atıflar

Yazar doğrudan ya da dolaylı olarak yaptığı tüm alıntılara aşağıdaki örneklere göre göndermede bulunmalıdır. Burada belirtilmeyen durumlarda APA 6 formatı kullanılmalıdır. Doğrudan alıntılar tırnak içinde verilmeli ve *eğik* yazılmalıdır.

Göndermeler için asla dipnot kullanılmamalıdır. Tüm göndermeler parantez içinde ve aşağıdaki biçimde yazılmalıdır.

→ Tek yazarlı çalışmaya yönelik genel göndermelerde; (Carter, 2004).

→ Tek yazarlı çalışmanın alıntı yapılan belirli bir yerine göndermelerde; (Bendix, 1997: 17).

→ İki yazarlı çalışmalara göndermelerde; (Hacıbekiroğlu ve Sürmeli, 1994: 101).

→ İki'den fazla yazarlı yayınlarda, metin içinde sadece ilk yazarın soyadı ve 'vd.' yazılmalıdır; (Akalın vd., 1994: 11).

→ Kaynakça kısmında ise, birden fazla yazarlı yayınların diğer yazarları da belirtilmelidir.

→ Metin içinde, gönderme yapılan yazarın adı veriliyorsa, kaynağın sadece yayın tarihi yazılmalıdır: Gazimihal (1991: 6), bu konuda "....."nu belirtir.

→ Yayın tarihi olmayan yapıtlarda ve yazmalarda yalnızca yazarların adı; (Hobsbawm)

→ Yazarı belirtilmeyen ansiklopedi vb. yapıtlarda ise kaynağın ismi, varsa cilt ve sayfa numarası yazılmalıdır: (Meydan Larousse 6, 1994: 18)

→ İkinci kaynaktan yapılan alıntılar da aşağıdaki gibi yazılmalı ve kaynaklarda belirtilmelidir: Lepecki'nin de ifade ettiği gibi "....." (Akt. Korkmaz 2004: 176).

X. Kaynakça

Metnin sonunda, yazarların soyadına göre alfabetik olarak aşağıdaki örneklerde gösterildiği gibi yazılmalıdır. Kaynaklar, bir yazarın birden fazla yayını olması hâlinde, yayımlanış tarihine göre sıralanmalı; bir yazara ait aynı yılda basılmış yayınlar ise (2004a, 2004b) şeklinde gösterilmelidir:

Kitaplar

→ Akyol, H. (2013). *Türkçe İlk Okuma Yazma Öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık, 13. Baskı, s: 87.

→ Güneş, F. (2007). *Ses Temelli Cümle Yöntemi ve Zihinsel Yapılandırma*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, 1. Baskı, s: 11.

→ Kılınç, A. ve Tok, M. (2012). Yabancı Dil Olarak Türkçe Yazma Öğretimi. A. Kılınç ve A. Şahin, (Ed.), *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık, 2. Baskı, s: 256.

Makaleler

→ Çalışkan, N. (2010). “Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Söz Varlığını Geliştirme: Kavramsal Anahtarlar Aracılığıyla Deyim Öğretimi”. *Turkish Studies*, 5(4), 258-274.

→ Tüm, G. ve Sarkmaz, Ö. (2012). “Yabancı Dil Türkçe Ders Kitaplarında Kültürel Ögelerin Yeri”. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 43: 448-459.

Kitap içi bölümler

→ Gün, M. (2013). İletişimsel Yöntem, *Yabancılara Türkçe Öğretimi El Kitabı* ed. Durmuş, M. ve Okur, A. s: 111-114, Ankara: Grafiker Yayınları.

Tezler

→ Sarı, M. (2001). *İki Dilli Çocukların Çözümleme Yöntemiyle Okuma-Yazma Öğrenirken Karşılaştıkları Güçlükler*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Adana: Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

→ Yaylı, D. (2004). Göreve Dayalı Öğrenme Yönteminin Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Uygulanması ve Bu Uygulamaya İlişkin Öğrenci Görüşleri. Yayımlanmamış Doktora Tezi. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

İnternet kaynakları

İnternet elde edilen verilerin kaynakları mutlaka gösterilmeli ve Kaynakça'da erişim adresi ve erişim tarihi belirtilerek verilmelidir. Erişim adresi olarak kaynağın yer aldığı web sayfasının (ana sayfa) adresi değil, kaynağın görüntülediği adres verilmelidir.

→ <http://www.tdkterim.gov.tr/bts/> (12.10.2014).

→ Aksu, G. (2011). Özgür Bir Beden, Özgür Bir Sanat Dalı, Yazında ve Çeviride Beden, Akşit Göktürk'ü Anma Toplantısı (15-17 Mart 2006) İstanbul Üniversitesi. <http://mimesis-dergi.org/2011/04/ozgur-bir-alan-ozgur-bir-sanat-dali/>. (12.10.2011).

Görüşmeler

→ Özbay, U. (2015). Türkçe eğitimcisi Murat Özbay ile ofisinde yapılan görüşme, Ankara: 19 Nisan.

İletişim Bilgileri:

AYDIN TÖMER DİL DERGİSİ

İstanbul Aydın Üniversitesi, TÖMER, J BLOK

Beşyol Mahallesi, İnönü Caddesi, Nu: 38

Sefaköy, Küçükçekmece/İstanbul

Tel: (212) 444 1 428 /12811-12809

Author's Guide

Author's may send their articles which are prepared in accordance with the below stated publishing and editorial principles, together with the "article presentation form" via e-mail to the provided addresses.

Providing the permissions of the authors (the main author or the rightful publishing house) is obligatory for the translated texts and articles as well.

The articles which are sent to their authors for further improvement and/or proofreading following the preliminary reviews and referee evaluations, must be edited accordingly and delivered back to the journal in one month at the latest.

On the other hand, the articles which are found to be conflicting with this guideline, will be returned to their authors for further proofreading and will not be issued.

Publishing Principles

Aydin Tömer is a national, peer-reviewed language journal which is printed twice a year for the purpose of releasing the scientific works that are prepared by all scientists directly or indirectly related to the field of teaching Turkish as a foreign language.

It is of first priority for the manuscripts to be an original 'research article' contributing to its field or a 'collection article' evaluating previous works in its field and expressing new and noteworthy views in this respect. In addition, evaluation articles from scientific books that are published in the related fields and book reviews are also within the scope of the journal's publication.

Original articles translated into Turkish or English from a foreign language are also allowed in the journal provided that they contribute in the field with editorial board's decision and do not exceed one third of the journal. The permission letter from the author or the right owner of the original article is also required together with the translated manuscript in order for the translated manuscripts to be published.

The journal only accepts articles which are not published or accepted to be published previously. Articles which are created from the reports that are not published but presented in a scientific gathering can be accepted provided that the case is clearly stated in the footnote.

Evaluation of the Articles and the Publishing Process

Scientific quality is the most important criteria in the evaluation of the articles for publishing. All the received articles are evaluated with respect to their eligibility for the journal publishing principles and qualifications by the editorial board. Editorial board reserves the right to decide whether or not to publish and/ or emend the received article in case considered necessary. In result of the preliminary evaluation, the articles that are found to be unsuited for publishing are not evaluated and their authors are informed. The articles are returned to the authors for further revision and proofreading. The articles that are found to be suitable for publishing, on the other hand, are delivered to be evaluated to three different referees in the related field. The referees decide whether or not the article is suitable for publishing by evaluating it with respect to method, content and originality. Taking the referee reports that are received within the defined time frame into consideration, editorial board holds the decision-making authority for the publication of the articles. Informing the author, the eligible articles are scheduled. The identities of the referees are kept private and the reports are archived for five years. Following the publication of the article, three copies of the related issue of the journal is delivered to the author within a month.

The copyrights of the manuscripts which are accepted to be published following the evaluation process, are considered as transferred to Istanbul Aydin University. Thus the “article presentation form” which includes a contract regarding the transfer of the copyrights to the journal, is also required to be filled and delivered along with the manuscripts.

The scientific, ethic and legal responsibilities of the views and translations in the manuscripts which are published in the journal belong to their respective authors. The texts and photographs published in the journal may be cited. However, the published texts cannot be re-published in any other place (printed or online) without the written permission of the journal’s editorial board. The author of the published text/article reserves the right to copy the whole or a part of his work for his own purposed on the condition that he/she indicates the text/article is published in the journal.

By submitting their works to the journal, authors accept the above mentioned principles.

Publishing Language

The language of the journal is Turkish or English.

Editorial Principles

I. Main Title

Written in **bold** letters, the main title must be congruent with the text content expressing the treated subject in the best way. The main title must not exceed 10-12 words of which initials must be capitalized.

II. Author's Name(s) and Address(es)

The name(s) and surname(s) of the authors must be typed in **bold** whereas the addresses must be typed in *italic* letters. If there are any, the title(s) and the workplace(s) of the authors as well as their contact information must be indicated on the first page with a footnote.

III. Abstract

The article must include an abstract in both English and Turkish (özet) languages, which briefly and clearly summarizes the subject of the text and consists of at least 100 and at most 150 words. The abstract must not refer to the cited sources, figures and graphic numbers used in the text or contain footnotes. Authors must provide *keywords* consisting of at least 3 and at most 5 words leaving an empty line under the English and Turkish abstracts. The Turkish abstract must also have its title in Turkish.

IV. Main Text

The text must be written with Times New Roman font-type, 12-point font size leaving 1,5 space between lines and 3 cm margins on top, bottom and both sides of an A4-sized (17x24 cm) MS Word page. The pages must be numbered. The text must not exceed 6000 (six thousand) words including its Turkish and English abstracts, figures and table contents. The parts of the text which are to be emphasized must be written either in *italics* (not in **bold**) or shown in single quotation marks (‘’). The text must never contain double emphases using quotation marks and italics at the same time.

V. Sub-titles

The section and sub-titles may be preferred for delivering the information in an orderly way. All the section (regular) and sub (*italics*) titles must be written in 12- point size, **bold** characters, capitalizing only the initial letters of each word in the title. Sub-titles must not be followed by a colon (:) and the text must begin after an empty line.

VI. Tables and Figures

Tables must be prepared according to black and white printing with a title and number. Tables and figures must be numbered separately. Tables must not be drawn with vertical lines; horizontal lines, on the other hand, must only be used for categorizing the sub-titles within the table. The number of the table must be indicated above the table, on left side, in regular fonts; the title of the table must be written in *italics* capitalizing the initials of each word. Tables must be located in their proper places within the text.

→ **Example: Table 1:** *Farklı yaklaşımların karşılaştırmalı analizi*

The numbers and the titles of the figures must be centered just below the figure. The number of the figure must be in *italics* followed by a full stop (.). Right after comes the title of the figure in regular fonts with only the initial letter capitalized.

VII. Visuals

The images, photographs or special drawings included within the text must be scanned in 300 ppi (300 pixels per inch) with a 10 cm short edge in JPEG format. In addition to the article and the “article presentation form”, all the visual materials used in the text must be e-mailed to the provided addresses in JPEG format. The online sourced images must also comply with 10 cm/300 ppi rule. Visuals must be titled according to the criteria specified for tables and figures (item VI) above. Technically problematic or low-quality images may be requested from the contributor again or may be completely removed from the article by the editorial board. Author(s) are responsible for the quality of the visual materials to be used in their articles.

The images and photographs must be prepared according to black and white printing. The titles and the numbers of the visuals must be centered and typed in *italics*. The type of the visual and its number must be typed

in *italics* followed by a full stop (.) and the name of the image typed in regular fonts with capital initials:

→ **Example:** *Resim 10*. Wassily Kandinsky, ‘Kompozisyon’ (Anna-Carola Krausse, 2005: 91).

The pages containing figures, charts and images must not exceed 10, with only occupying one third of the text. If possible, authors may place the figures, charts and images where they are supposed to be providing that it will be prepared as ready to be published, if not they can write the numbers of the figures, charts and images leaving empty space in the text in the same size.

VIII. Footnotes

Footnotes must only be used for additional explanatory information with automatic numbering. Footnotes must not be used for citation or giving references.

IX. Citation and References

Authors must give references for all their direct or indirect quotes according to the examples given below. In case not specified here, authors must consult APA 6th edition referencing and citation style. Direct quotes must be given in *italics* using quotation marks (“”). Footnotes must never be used for giving references. All references must be written in parentheses and as indicated below.

→ Works by a single author: (Carter, 2004).

→ Specific passages in works by a single author: (Bendix, 1997: 17).

→ Works by two authors: (Hacıbekiroğlu and Sürmeli, 1994: 101).

→ Works by more than two authors: (Akalin et. al, 1994: 11). The other contributing authors must only be indicated in the bibliography section.

→ If the name of the author is mentioned within the text, only the publishing date of the source are provided: Gazimihal (1991: 6) states that “.....”.

→ Works with no publication dates, can be cited with the name of the author: (Hobsbawn)

→ Works with no author name, such as encyclopedias, can be cited with the name of the source and if available the volume and page numbers: (Meydan Larousse 6, 1994: 18)

→ The quotes that are taken from a secondary source are indicated as follows and must also be given in bibliography: As Lepecki also expresses “.....” (Korkmaz, 2004: 176).

X. Bibliography

The bibliography must be given at the end of the text in an alphabetical order as shown in the following examples. The sources must be sorted according to their publication dates in case an author has more than one publication. On the other hand, the publications that belong to the same year must be shown as (2004a, 2004b...).

Books

→ Akyol, H. (2013). *Türkçe İlk Okuma Yazma Öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık, 13. Baskı, s: 87.

→ Güneş, F. (2007). *Ses Temelli Cümle Yöntemi ve Zihinsel Yapılandırma*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, 1. Baskı, s: 11.

Articles

→ Çalışkan, N. (2010). “Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Söz Varlığını Geliştirme: Kavramsal Anahtarlar Aracılığıyla Deyim Öğretimi”. *Turkish Studies*, 5(4), 258-274.

→ Tüm, G. ve Sarkmaz, Ö. (2012). “Yabancı Dil Türkçe Ders Kitaplarında Kültürel Ögelerin Yeri”. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 43: 448-459.

Sections of a Book

→ Gün, M. (2013). İletişimsel Yöntem, *Yabancılarla Türkçe Öğretimi El Kitabı* ed. Durmuş, M. ve Okur, A. s: 111-114, Ankara: Grafiker Yayınları.

Thesis

→ Sarı, M. (2001). *İki Dilli Çocukların Çözümleme Yöntemiyle Okuma-Yazma Öğrenirken Karşılaştıkları Güçlükler*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Adana: Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

→ Yaylı, D. (2004). Göreve Dayalı Öğrenme Yönteminin Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Uygulanması ve Bu Uygulamaya İlişkin Öğrenci Görüşleri. Yayımlanmamış Doktora Tezi. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Online Sources

Online sources must be cited for the data obtained from internet as well. The full web address of the accessed web-page (not the home page) and the accessed date must be indicated in the bibliography for the online sources:

→ <http://www.tdkterim.gov.tr/bts/> (12.10.2014).

→ Aksu, G. (2011). Özgür Bir Beden, Özgür Bir Sanat Dalı, *Yazında ve Çeviride Beden*, Akşit Göktürk'ü Anma Toplantısı (15-17 Mart 2006) İstanbul Üniversitesi. <http://mimesis-dergi.org/2011/04/ozgur-bir-alan-ozgur-bir-sanat-dali/>. (12.10.2011).

Contact Information:

AYDIN TÖMER DİL DERGİSİ

Editorial Board

Istanbul Aydın University, TÖMER, J Block

Beşyol Mahallesi, İnönü Caddesi, Nu: 38

Sefaköy, Küçükçekmece/İstanbul

Tel: (212) 444 1428 /12811-12809

